

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR TEÁTRUM

XIV. évfolyam, 5. szám • 2022. május

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Barta Dóra 18. oldal

Ne félj szabadnak lenni!

Vidám, életigenlő, lendületes musicalt láthattak a Jókai Színház nézői a Zorba, a görög bemutatóján. A Radó Denise Jászai Mari-díjas rendező által jegyzett előadásban két férfi találkozik a pireuszi kikötőben: Zorba, a görög (Katkó Ferenc remek alakításában) és Niko (Czitor Attila), a krétai gyökerekkel rendelkező, félig angol fiatal

író. Zorba saját bevallása szerint a levesfőzéstől az ércbányászatig mindenhez ért, rögtön ki is nevezi magát főnökhelyettesnek. A szelíd, visszahúzódó Niko talán fél is élni, Zorba szerint megveti az olyan szegyeteljes dolgokat, mint az evés, az ivás és a nők. „Túl erősen van bedugaszolva a szíved”, mondja róla Zorba.

Szerelem, hit és édenkeresés

Nem mindennapi premier, nem mindennapi előadás és csodálatos közönség jellemezte a Salgótarján Színházért Egyesület és a Zenthe Ferenc Színház áprilisi

premierelőadását, a Káin és Ábelt. A salgótarjáni teátrum számára hatalmas megtiszteltetést jelentett, hogy a rendező Kis Domonkos Márk invitálására a premieren részt

vett Sebők Klára színművésznő is, aki Arbellát személyesítette meg a Káin és Ábel 1978-as kolozsvári ősbemutatóján.

Soproni előadások Magyarpolányban

Az István király, az Ördögölő Józsiás, az Isten komédiása soproni előadások, és a Silentio transeo - A XX. század elhallgatott irodalma pódiumest is szerepel az első Magyarpolányi Nyár programjaiban.

Az eseményről tartott magyarpolányi sajtótájékoztatón Pataki András, a soproni teátrum direktora, a Magyarpolányi Passió rendezője kiemelte: a mélységeket, igényességet kereső színházi programmal nem a közönség kiszolgálása a feltétlen céljuk, hanem a közösség építése, az értékorientált, közös gondolkodásnak a létrehozása, annak keresése. Ez tovább erősítheti az identitást, kulturális értékközvetítést helyi szinten is. Reméli, hogy a településen kívülről, Veszprém megyéből is érkeznek nézők az előadásokra.

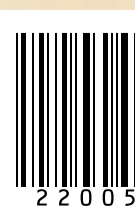

Budapesten is nagy sikerrel debütált a vietnámi ösztművészeti A O Show

A Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITEM) keretében május 5-én Magyarországon először látható a kuriózumra vágyó közönség a világhírű A O Show című darabot. A Fővárosi Nagycirkusz szervezésében május 5. és 8. között hat alkalommal megtekinthető műsor a bambusz cir-

kusz, az akrobatika, a kortárművészet, a zene és a színházi látványművészet egyedi ötvözete.

A MITEM egyik legkülönlegesebb produkciója Vietnamból érkezett és eddig közel húsz országban aratott osztatlan sikert.

Emlékeink: 65 éves Duna Művészegyüttes

Emlékeink 65 címmel jubileumi gálaműsort mutatott be a Duna Művészegyüttes a Nemzeti Táncszínházban május 18-án, ahol meglepetés vendégekkel idézték meg az elmúlt évtizedek legemlékezetesebb pillanatait.

A Duna Művészegyüttes 2022-ben ünnepli fennállásának 65. évfordulóját. Alapvetésük az elmúlt hat és fél évtized során sem változott: a jelenben is élni a hagyománnyal és éltetni azt, költészetet alkotni a néptáncból a színpadon, szellemileg is megmozgatni a nézőket, minden érzékszervükre hatni.

Jubileumi műsoruk méltó módon kívánt emlékezni azokra, akik életet, nevet, saját identitást, jól felismerhető művészi arculatot, senki mással össze nem téveszthető egyéniséget adtak az Együttesnek. Korábbi neves művészeti vezetőik, valamint az Együttes mostani művészeti vezetője, Juhász Zsolt koreográfiaiból is válogattak a gálaműsorra. Részletek voltak láthatóak például Erdélyi Tibor *Párok*, Mosóczi István *Szerelem*, vagy Mucsi János *Amazonok* című koreográfiaiból, de a *Héttorony*, az *Emült időkől – Bartók & Folk* vagy a *Szerelmünk*, *Kalotaszeg* című előadásokból is bemutattak egy-egy ikonikus jelenetet, illetve egykori zenészkollégák is a színpadra léptek.

Ebben a fontos évben a Duna Művészegyüttes számos vidéki helyszínre is ellátogat, ősszel pedig új bemutatóra készül *A Duna balladái – táncok és imák a Duna mentén* címmel, mely izgalmas fúzióban mutatja majd be a Duna-menti népek táncait. Az előadás zenei szerkesztője Bubnó Tamás és ifj. Csoóri Sándor „Süнди”.

Vidéki Színházigazgatók Egyesülete: helyreállt a színjátszás rendje

Helyreállt a vidéki színjátszás rendje: újraindultak a színházak, és már a jövő évadot hirdetik meg – hangzott el a Vidéki Színházigazgatók Egyesülete budapesti, a színházak helyzetéről tartott sajtótájékoztatóján.

A Nemzeti Színházban megrendezett eseményen a 20 éve alakult egyesület tagjai az elmúlt évek tapasztalatairól, a színházak számára is megterhelő járványidőszakról, a színházszakmai változásokról, trendekről, finanszírozási kérdésekről beszéltek.

Oberfrank Pál, a Vidéki Színházigazgatók Egyesületének elnöke, a

Veszprémi Petőfi Színház igazgatója elmondta: a pandémia után a legnagyobb kihívás számukra, hogy a közönséget újra bevonzzák a színházba.

Hangsúlyozta, hogy a vidéki színházakban komoly munka folyik, rangos előadásokat hoznak létre. Mint hozzátette, szeretnének létrehozni egy díjat a vidéki színjátszás nagy alakjai számára, hiszen vidéken is óriási életpályák vannak, a háttérszakmákban is.

Az elmúlt időszak eredményeit sorolva kiemelte a tao támogatások kivezetése után kialakított új többlétszámú támogatási rendszert, amely stabilabb forrást biztosít a színházaknak, valamint azt, hogy az állam a helyi önkormányzatokkal a színházak közös működtetésében és annak feltételeiben 2024-ig megállapodott, így tervezhetővé vált az igazgatók számára a következő időszak.

A számukra fontos eredmények között beszélt a Lázár Ervin-programról is, amely minden általános iskolás számára biztosítja, hogy eljuthasson kulturális intézményekbe.

Kiemelte, hogy az utóbbi időszakban összesen 26 százalékos bérfejlesztés történt a színházakban, és megvalósult több vidéki színház rekonstrukciója is.

Felidézte, hogy a pandémia alatt zajló Köszönjük, Magyarország! program után a háború áldozatainak megsegítésére, Ukrajnából érkezett társulatok vendéglátására is kaptak támogatást.

Seregi Zoltán, a Békéscsabai Jókai Színház igazgatója a sajtótájékoztatót egyedülállóan nevezte a magyarországi vidéki színházi struktúrát. Mint mondta, állandó társulattal rendelkező színházakról van szó, amelyek masszív alapjai a színházi életnek.

Cseke Péter, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház igazgatója – aki az elmúlt időszak

kiemelten fontos pillanataként beszélt a kecskeméti teátrum nemzeti színházzá minősítéséről – hangsúlyozta, hogy a Vidéki Színházigazgatók Egyesületének tagjai között nagyon szoros az együttműködés, és azért dolgoznak, hogy a vidéki színházakban dolgozó tehetségeket is elismertessék.

Oberfrank Pál az egyesület eredményeiről szólva rámutatott, hogy az kiemelt szakmai szervezet lett, és bekerülhetett a Nemzeti Előadóművészeti Érdekegyeztető Tanácsba, tavaly év elején pedig új honlapot is indított.

Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

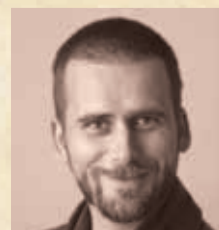
Fekete Péter

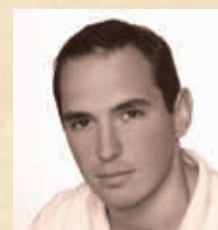
Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Nagyerdei Szabadtéri Játékok

A Nagyerdei Szabadtéri Játékok 2022. június 8-a és augusztus 23-a között sikeres színházi produkciókkal, országosan ismert színészekkel és zenészekkel szórakoztatja a debreceni közönséget.

Igazi nyári felüdülést kínáló vígjátékokkal és zenés darabokkal nyitja meg kapuit a Nagyerdei Szabadtéri Játékok június 8-án. Az északalföldi régió legnagyobb szabadtéri színházában a modern technikai showelemekkel elevenedik meg a nagy zseni, Tesla világa, szerelmi féltékenység tombol a színpadon, kiderül, milyen bonyodalmakat okoz, ha felfedjük telefonjaink titkait, vagy őszintén beszélünk a női barátságról.

A színházi programsorozatban 7 vendégtársulat 8 produkciójában, a Csokonai Színház 3 előadásában idén 11 színházi előadás lesz látható a debreceni Nagyerdei Szabadtéri Színpadon. A nyári évad műfaji keresztmetszete: klasszikus és kortárs, illetve magyar és külföldi vígjáték,

musical, zenés képregényszínház, színpadon meglevenedő városnézés és táncjáték.

A koronavírus miatt bevezetett óvintézkedések sem mutattak komolyabb nézőszám-visszaesést a Nagyerdei Szabadtéri Játékokon. A Nagyerdei Szabadtéri Színpadot az

idei évben már a Csokonai Színház működteti.

4 prózai előadás (vígjáték, keserű komédia): Csokonai Színház | JÁTÉK A KASTÉLYBAN, Játékszín | TELJESEN IDEGENEK (2), József Attila Színház | FURCSA PÁR – NŐI VÁLTOZAT

6 zenés előadás (musical, zenés vígjáték): TBG Produkció | NIKOLA TESLA – VÉGTELEN ENERGIA, Pannon Várszínház | HOTEL MENTHOL, Csokonai Színház | A PÁL UTCAI FIÚK (2), Orlai Produkció | BUDAPEST, TE!, Zenthe Ferenc Színház |

NEM ÉLHETEK MUZSIKASZÓ NÉLKÜL

1 táncelőadás: Duna Művészegyüttes | HÉTTORONY – Makovecz Imre emlékére

A jegyárúsítás május 9-én kezdődik egyelőre a júniusi előadásokra, majd fokozatosan vásárolhatók jegyek a júliusi és augusztusi programokra is. Jegyek a Csokonai Színház Jegypénztárában (Vig Kamaraszínház, 4025 Bajcsy-Zsilinszky u. 1-3., volt Vig Mozi) és a www.jegymester.hu oldalon vásárolhatók.

A Nagyerdei Szabadtéri Játékok előadásaira két munkanappal az előadás előtt beválthatók a Csokonai Színház érvényben lévő szabadbérletei, illetve felhasználhatóak a Színház által kibocsátott Ajándékkártyák.

2022 nyarán a Nagyerdei Szabadtéri Színpad a II. Debreceni Ünnepi Játékok egyik kiemelt helyszíne lesz, ennek programját önálló felületen teszik közzé a szervezők.

Bővebb információ: www.debreceniszabadtteri.hu/programjaink/

A világ minden tájáról érkeznek a legkülönbözőbb művészeti társulatok a 2023-as X. Színházi Olimpiára, amelynek programjai a Nemzeti Színház koordinálásával valósulnak meg Magyarországon. A gigantikus eseménysorozat több művészeti ágban, sok alprogrammal, több kisebb fesztivállal kiegészülve, áprilistól júniusig kínál egyedülálló lehetőséget a találkozásra a színházaknak és a közönségnek egyaránt. A tervekről a szervezők és a magyar partnerszínházak képviselői számoltak be a sajtónak és az érdeklődőknek, a MITEM ideai szakmai programjának beszélgetésén.

Az együttgondolkodás és a párbeszéd fontosságát hangsúlyozta Vidnyánszky Attila a tájékoztatón. A Nemzeti Színház vezérigazgatója szerint éppen a mostani háborús helyzet erősíthet meg minket abban, hogy nem szabad „bezárni”, mennyire fontos a nyitottság. „A könnyű út az lenne, ha bezárkóznánk, ha csak

Térségek és műfajok párbeszéde

azokra figyelnénk, akikkel egyetértünk. A MITEM példája is mutatja, hogy lehetséges szabadon ütköztetni a különböző véleményeket.” – hangsúlyozta Vidnyánszky Attila. Ehhez a gondolathoz csatlakozott a jelen lévő Theodorosz Terzopolosz, a Színházi Olimpia egyik elindítója is, aki elmondta, a kezdeményezés ötlete 35-40 évvel ezelőtt éppen onnan indult, hogy dialógust teremtsenek a különböző ideológiákat és esztétikai elveket valló alkotók között. A görög rendező megemlítette, hogy az olimpia alapítói, köztük Tadasz Szuzuki, Robert Wilson, Jurij Ljubimov és Heiner Müller vele együtt arra törekedtek, hogy hidakat építsenek ki a kultúrák és a különböző térségek között. Terzopolosz kiemelte, hogy már az ókori olimpiák eszménye is a békét hirdette, a dialógus lehetőségét a legkülönbözőbb felfogású emberek között.

A társzervezők képviselői is részt vettek a tájékoztatón, köztük több színházvezető, illetve színházi szövetség vezetője is, akik a csatlakozó programokról számoltak be. Gemza Péter, a debreceni Csokonai Nemzeti Színház igazgatója elmondta, nagyon fontos eseménnyel, a felújított 155 éves színházépület átadásával nyitnák meg a debreceni programokat, amelyek között szerepel egy országos színházi találkozó és egy nemzetközi amatőr színházi fesztivál megszervezése is. Asbóth Anikó, a Magyar Bábművészek Szövetségének elnöke azt hangsúlyozta, hogy a teljes magyar bábos szakma bekapcsolódik a Színházi Olimpia rendezvénysorozatába, nemcsak a 13 közsínház, hanem a független bábszínházak is, régiós tömörülésekben szerveznek majd az előadások mellett workshopokat, szakmai találkozókat is. Kiss János, a Magyar Táncművészek Szövetségének társelnöke beszélt arról, hogy

ő maga részt vett korábban az indiai olimpián, amely élete egyik legnagyobb élménye volt. Nagyon fontosnak nevezte, hogy Budapest mellett a vidéki központok is szerephez jutnak, így a táncművészet vidéki bázisaira is alapoznak a programok szervezésekor, úgy, ahogy a különböző műfajokra, a néptáncra, a kortárástáncra és a klasszikus balettre is. Kiss-B. Attila, a Budapesti Operettszínház főigazgatója elmondta, az a tervük, hogy a legemblematikusabb magyar operett, a Csárdáskirálynő minél több külföldi produkcióját meghívják Budapestre a találkozóra. Béres Attila, a Miskolci Nemzeti Színház igazgatója szintén a vidéki kulturális központok jelentőségét hangsúlyozta. Beszélt arról, hogy a miskolci teátrum éppen 2023-ban ünnepli 200 éves jubileumát, ez szerencsés alkalom teremt arra, hogy megrendezzék a magyar nemzeti színházak találkozóját Miskolcon, az olimpiai progra-

mokhoz kapcsolódva. Nyakó Béla, a Szabadtéri Színházak Szövetségének alelnöke arról szökölt, hogy a szabadtéri rendezvények a határon túli színházakkal való kapcsolatokra fókuszálnak, a programok része lesz egy különleges ősbemutató is Shakespeare A vihar című művéből.

A nemzetközi kapcsolatokat erősíti az a kezdeményezés, amelyről Rideg Zsófia, a Nemzeti Színház dramaturgja, fesztiválszervező számolt be. Ennek részeként 30 magyarországi és 20 külföldi partnerrel együtt keleti mesterekkel szerveznek műhelymunkákat, melynek végén 2023 május 20-án Teatrum Mundi címmel nagyszabású bemutatót is rendeznek majd. Kiemelte, hogy a sorozat égisze alatt először lesz látható Magyarországon tibeti opera, de érkeznek vendégek Indiából, sőt Algériából is a programra. Kulcsár Edit, a Nemzeti Színház dramaturgja, fesztiválszervező, a Színházi Olimpia ügyvezetője arra hívta fel a figyelmet, hogy több független színház is csatlakozik a programokhoz, elsősorban kortárs drámákat érintő témákban. Emellett több tengeren túli színház bevonásáról is tárgyalnak, mexikói, kanadai, illetve amerikai egyesült államokbeli partnerekkel. A tájékoztató végén Vidnyánszky Attila hozzátette még, hogy a Színházi Olimpia rendezvénysorozatához és a szintén jövőre esedékes Madách-évfordulóhoz kapcsolódik a Magyar Állami Operaház és a Műpa is, emellett a színművészeti egyetemisták nemzetközi társulatával színre viszik Az ember tragédiáját, amelyben minden szint más-más országból érkezők valószínűleg meg-

Szerzőink, munkatársaink:

Tompágybor Kornél

Kiss József

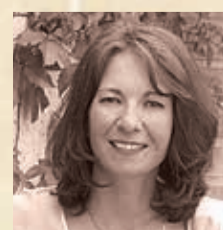
Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

Tigris és hiéna – Kecskemét

Szittyá poézis

Petőfi nem arra született, hogy a kertjében maga ültette diófát majd túlélje. Hirtelen támadt szó- és tett-örvények alkotta forgószélember volt; ha amerikai polgár, a nevét talán egy tornádó viselné. Kiskörös nem Amerika, rusztkus királydrámája azonban tanúság arról, hogy polgárrá nevelkedni a magyar Alföldön is lehetett.

Az 1130-as években, Galíciában és Magyarországon játszódó darab történelmi alapja Kálmán és Álmos nemzetségének trónviszálya. Szent István utódai, híven az államalapító végakaratahoz, uralkodóházi frigyek révén igyekeztek megszilárdítani helyünket Európában, amelyek következtében elveszítette határozott magyar kontúrját a döntéshozói körök személyiségképlete. A Tigris és hiéna meséje még csak érintőlegesen sem szól az izmosodó nemzetről; inkább érződik a később versebe foglalt, radikális köztársaságesszme előhangjának (A királyokhoz, Akasszátok föl

a királyokat!), és a bosszúvágy természetrajzának.

A forgószélember szürkeállománya nem ismert terheléshatárt. Pestre kerülve, a Pesti Divatlap segédszerkesztőjeként köteles volt a folyóirat minden számába verset adni, a beküldött versekre szerkesztői üzeneteket írni, újdonságokat szerkeszteni, s a nyomdában napról-napra intézkedni. Szívesen dolgozott más folyóiratokba is, így az Életképekbe és a Honderűbe. Napjai meglehetősen egyformán teltek; délelőtt a szerkesztői munkát végezte, délután a Pilvax-kávéházba járt. Irodalmi ismereteit buzgón gyarapította, nyelveket tanult, történeti munkákat olvasott. Addigra ismerte már Gvadányi Józsefet, Csokonai Vitéz Mihályt, Vörösmarty Mihályt, Horatiust, Schillert, Jósika Miklóst. Színészként alsórendű szerepeket kapott, míg otthon a Hamlet és a Coriolanus legszebb részeit tanulta. Jutalomjáték gyanánt, egyszer megkapta a Bolond szerepét a Lear királyban. A Pilvax füstjében a nemzeti drámairodalom felvirá-

goztatásának és világirodalmi szintre emelésének ambíciója is a szeme előtt lebeghetett, midőn kijelentette: „Legyén az ember drámaíró!”, és 1845 telén, szülei szalkszentmártoni háza békéjében, ám az ünneplések és megbántások emlékeverékével a lelkében, a Tigris és hiénát megírta.

Nyers poézis. A forgószélember nem rendezi emlékezetfókokba az olvasmányélményeit, hanem elsajátítja őket azonnal: tudássá olvad elméjében a megszerzett ismeret, s onnan fogva csak szövegűbűvár filoszok képesek felmutatni, hányféle forrás táplálja a szerző képzeletét.

Redukált nyelv. A nép ajkán forgó kifejezések beemelése a költészetbe, s hozzájuk az egyszerűbb mondatstruktúrák megtalálása, poétikai forradalom. Olyan sarkalatos változtatás, mint azt megelőzően a magyar nyelvű szolgálat bevezetése volt a templomokban, vagy jelenükben az internetes beszédmód térhódítása. A grammatikai népfenség diadalának persze agysorvadás-látszat a hozama, ám ennek bája van. A báj esztétikai

kategória, nem feltétlen szinonimája a selejtnak. A szövegkritikai változat alapján megmutatkozik, hogy a darab potenciális remekmű, csak dramaturgért kiált: Katona Imre tömörítése, mintha párbeszédbe szedett történelem- és személyiségmagyarázat volna.

Pataki András rendező maga tervezte díszlete festetlen fenyőoszlopcarnok. Mielőtt bármely szereplő belépne oda vagy kilépne onnan, a képzeletbeli kapualjból egy utcazenész üt nyitányt. Horváth Kornél. A nemzetközi híru művész keze ügyében ott a wadedrum, a pandeiro, a doumbek, az udu vagy az altfuvola. Villámkoncertje kitarja fülünket a szellemi messzeségek iránt: beleérezzük a hangzásba a dramaturgiai pillérül szolgáló négy őselemet, az életadó földtől, a szenvedélyek tüzén és a csalódások vizén át, a levegőnk fogytáig. Dallammá lényegül a dobzó, manifesztálódik az, ami a cselekvésláncolatban önkéntelen. Sejtelmes diszsonancia, vészjósló aritmia.

Organikus kontrasztban az

ütős-zenével, olyan az előadás, mintha Shakespeare-be oltott, majd Brechtbe merített Schillert látnánk. A kortárs német színház sztárolt posztdramatikus mestereit idézi, annyiban különbözve tőlük, amennyiben a sok Shakespeare-t látott olvasott Petőfi tudta, hogy minden elvetemült bűnöző lelkében lappangania kell valamennyi, részvétünkre méltó esendőségnek is. Következőképpen, a Tigris és hiéna rusztkus melodráma. Színészt próbáló feladat. A facebook diskurzus (chat) lakonikus formanyelvén hangzó, adamentes jelenetek; az örvendő és a szenvedők szeméből száraz könny fakad.

Katona Imre dramaturg cselekmény-összefoglalója szerint, a drámában mindenki mindenkivel rokon kapcsolatban van. valamennyien a saját, szerintük őket jogosan megillető örökségüket szeretnék megszerezni vagy megtartani, és az őket ért méltánytalanság miatt elégtételt venni. A szegény, s ezért köpönyegforgató, a saját szempontjából elhűen

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Schütz Péter

Lengyel Tibor

LogoDepo
KREATÍV MŰHELY

facebook.com/LogoDepo

| logodepo.hu

cselekvő, kiábrándult és cinikus Saul (Orth Péter), a Magyarország elleni hadjáratra készülő Borics (Ferencz Bálint) galíciai fejedelem fivére, fia a magyar király ellen pártütésre készülő zsoldosnak, Sámsonnak (Hegedűs Zoltán) és fia a korábbi király, Könyves Kálmán elűzött özvegyének, Predszlávának (Csapó Virág), aki Boricsnak ugyancsak az anyja. Saul szerelmes Ilonába (Szabó Dorottya), Vak Béla (Fazakas Géza) feleségébe, aki az országot valójában uralja, ezért elárulja Boricsot, akivel színleg szövetséget kötött, illetve Sámson, akiről kiderül, hogy az ő apja, ezzel beteljesítve anyja bosszúját is.

Pócs Péter: Keressük Petőfit
(szociográfika, 1980)

XXI. századi könyvespolcunkon egymás mellett lapulnak a múltidéző krónikák. A sokféle házasodott Árpád-háziak történetét illetően, ország-történetenként, szerteágazik az igazság. Kardtánc a korona körül akkor, karaktergyilkosság egy parlamenti képviselői székért ma: a párhuzam nem igényel utalásokat. Az előadás a mai Petőfi-emlékezet egy hiteles lapja: kortársunk Petőfi.

Balogh Tibor
Fotó: **Kaszner Nikolett**

A jelen és a jövő színháza mottóval mutatták be Győrben a következő, 2022/23-as évadot. Szeptembertől a Nagyszínházban ismert, klasszikus előadásokat láthatunk, a bemutatók átkerülnek péntekre, a Kisfaludy Terem és a Padlásszínház továbbra is a kortárs, progresszív előadások, ősbemutatók helyszíne lesz.

A szerdai évadbeharangozó sajtótájékoztatón többen aláhúzták, a járvány után és a háborús mindennapokban még inkább szükség van a helyes útmutatásra, a közösségi élményekre, a színház csodájára. „Újra és újra meg kell próbálnunk olyan pillanatokot teremteni, amikor azt érezhetjük, hogy az idő kizökkent tengelyét sikerült helyre tolnunk” – fogalmazott a Győri Nemzeti Színház igazgatója, Bakos-Kiss Gábor. Az ismert hamleti idézet hamarosan kikerül a színház homlokzatára.

A szerdai eseményen a fenntartó, győri önkormányzat nevében dr. Pergel Elza összegezte az elmúlt évadot, kiemelte a társulatot érintő legfontosabb változást is. „Harminc színész főállású munkaszerződésével állandó társulattá alakulhatott az a közösség, amely sok szépet és viszonzást kapott a közönség elött. A fenntartók szándéka hosszú idő után végre találkozott a közösségi törekvással, és végre olyan háttér állt elő, amely a stabil és a jó teljesítéshez a biztonsá-

Évadtervek Győrből

got is megadta.” A győri siker egyik záloga tehát, hogy az önkormányzat és a színház törekvései egymásra találtak, ez pedig komoly alapja annak a megkezdett munkának, amit Győrben a jelen és a jövő színházában építenek. A téatrum szélesre tárja kapuit a közönség elött.

„Egy olyan évadon vagyunk túl, amely nem volt könnyű, sok minden nehezítette, ugyanakkor egy igazán expresszív időszakon

mentünk keresztül. A jövő évados műsorfüzetünk határozott koncepció mentén készült, köszönhetően a színház kreatív csapatának és a 4K Media Studionak. A tavalyi évadot egy nehezített járványügyi időszakban kezdtük, örültünk amikor eltűnt rólunk a maszk, a fotók is ezt mutatták, a teljes lecsupaszított arcot. Idén egyre közelebb kerülünk a lényeghez, a világot jelentő deszkákhoz, ezt a szándékot láthatjuk vissza az arculati megjelenéseken is.”

A következő évadban olyan klasszikusok műveit álmodták a színpadra, akiknek alkotásai évszázadok óta bizonyítják, hogy a SZÍNHÁZ csodákra képes. A negyven évvel ezelőtt született Molière emléke elött tiszteleg, A képzelt beteg. A címszerepet Csankó Zoltán alakítja és Zakariás Zalán művészeti vezető állítja színpadra a remekművet. A tervek szerint novemberben együtt dolgozhat a társulat a Kijevi Nemzeti Színház rendezőjével, Ivan Urivskyval, aki Schiller legszívhezszóbb szerelmi drámáját veszi elő Juhász Jázminnal és Hajdu Tiborral a

főszerepben. Decemberben debütál Tóth Tünde rendezésében Dickens viktoriánus kori ifjú hősnék története, az Oliver, kettőzött szereposztásban, Bujtár Dominikkal és Katona Zsomborral Mátéval.

A zenés műfaj kedvelői ismét tapasztalhatnak a világhírű baritonnak, Molnár Leventének ezúttal a Rigoletto címszerepében. Gróf Danilovics Danilót korábban többször énekelte már Bakos-Kiss Gábor, most rendezői Lehar operettjét Zavaros Eszterrel a főszerepben. Győrben dolgozik majd Szász János, aki továbbgondolja Mórócz Zsigmond Barbárok című színművét. Színpadra kerül Barry Levinson négy Oscar-díjat nyert filmjének színpadi változata, az Esőember, Posonyi Takács Lászlóval a főszerepben, melynek rendezője, Pekka Laasonen Finnországból érkezik. Januártól megelevenedik Boldog Apor Vilmos életrajzi drámája, Mindenkinek mindene címmel. A Padlásszínházban decemberben Strindberg Erősebb című egyfelvonásos drámáját láthatja a közönség, Szina Kinga és Mózes Anita szerep-

lésével Zakariás Zalán irányításával. A Vill-Korr Sulibérletben három kintűnő darabot kínálnak a kicsiknek és nagyoknak; a Tom Sawyer kalandjait Hegedűs Ildikó rendezésében Karácsony Gergely és Kurucz Dániel főszereplésével, Mourlevat Jakabak című kisregényéből születik egy győri ősbemutató a társulat új tagja, Móczár Bence rendezésében, majd Hanyistók legendáját a színház házi szerzője, Kszel Attila dolgozza fel Hajdu Tibor főszereplésével.

A Győri Balett Ibsen örökérvényű drámájával, a Peer Gynttel készül, a történetet Velekei László igazgató álmodja a színpadra. A következő időszak izgalmas, magával ragadó és értékteremtő lesz. „Ez utóbbinál állnék meg, hiszen nem volt egyszerű az elmúlt időszak, ahogy a jelen sem könnyű. Járványok, háborúk árnyékolják be a hétköznapjainkat, biztos vagyok benne, hogy a kultúra ereje felértékelődik, most igazán szükség van az útmutatásra és a közösségi élményekre.”

Gőzerővel készülnek a Jaurinum Összművészeti Fesztiválra június 24-26-ig. Négy helyszínen zajlanak majd a programok: a Győri Nemzeti Színház nagyszínpadán, a Kisfaludy Teremben, a Padlásszínházban és a Káptalandombon, június 24-én itt mutatják be Dér András Mindenkinek mindene – Apor Vilmos című darabját. A Gyulai Várszínház és a Győri Nemzeti Színház koprodukciója nagyszabású, különleges előadásnak ígérkezik, a fúziós előadás bekerült a következő évad kínálatába is. „Egy olyan egyéniségről kell szót ejtenünk, akinek emlékét utcák, terek és szobrok is őrzik, de valójában nem ismerjük őt” – fogalmazott Dér András rendező. „Egy vérzivataros időszaknak volt a hőse, a két nagy világháborút végigélte, és az azt követő borzalmakat, az ordas eszmék térhódítását, sohasem kímélte önmagát, az igazságot áldozta fel életét Nagypénteken.”

Farkas Mónika

Fotók: Huszár Gábor

Feltámadás Makucskán - szatíra az Újszínházban

Székelyből ácsolt koporsóban temették el halálakor Szabó Dezsőt, ez a motívum megjelenik a Nagy Viktor rendezésében készült színdarabban is, melyet az Újszínházban mutattak be május 20-án.

Szabó Dezső Feltámadás Makucskán című írása egy abszurd helyzetet tett meg története alapjául: Makucskán, húsvét ünnepén a temetőben nyugvó halottak feltámadnak és megindulnak a falu felé. Az élöket azonban nem teszi boldoggá a csodás esemény: vajon milyen jogaik vannak a feltámadó holtaknak? Hatalmas kavargás veszi kezdetét, melyben törvény és emberség, élet és halál, múlt és jelen hatalmas csap össze egymással.

A novellából Fazekas István írt két felvonásos színdarabot, ehhez egy egész falut kellett benépesítenie, az alakokat pontosan megformálnia. A drámaíró éppen ezért Szabó Dezső többi művéből is keresett karaktereket, ezekből alkotta meg a készülő darab jellegzetes alakjait.

Szabó Dezsőt Budapest ostroma alatt, egy óvóhelyen érte a halál, valószínűleg influenzában. Az osztom miatt nem is tudták azonnal eltemetni az író, egy szekrényből ácsoltak neki koporsót, öt nappal a halála után ebben temették el 1944. január 18-án. 1949-ben exhumálták Szabó Dezső földi maradványait, majd a Kerepesi temetőben helyezték végül nyugalomra. A székely-koporsó motívum Nagy Viktor rendezésében is megjelenik -ebben szállítják el néhány esetben a holtakat.

A szereposztás izgalmas: Esztergályos Cecília játssza Terka mamát, az uszorásnőt.

Az én gyermekkoromban is voltak ilyen nők, akik itt maradtak a múltból, nagyon jól emlékszem rájuk - mesélte a Kossuth-díjas színművésznő. - Foszlott ruhában, foszlott rókaprémben őriztek meg valami méltóságot a letűnt időkből. Terka mama egy isteni jó karakter: uszorásként szedi meg magát a faluban. Noha a többiek nem nézik jó szemmel ténykedését, ez a nő nagyszerű

érzékkel fektet be - néha akár kétes üzletekbe is. Talán nem árulok el nagy titkot azzal, hogy halálakor sokan fellélegeznek, akik tartoztak neki. Arra azonban senki sem számít, hogy a település temetőjében nyugvó halottak feltámadnak, komoly bonyodalmakat okozva az élőknek. Az általam játszott Terka mama is viszatér, hogy behajtsa az adósságokat.

Nagy Lóránt karaktere mutat némi párhuzamot napjaink haza politikusaival

Kupeczky bárót fogom játszani, ő egy igazi politikus - mesélte a színművész. - A médiában feltűnő politikusoknak általában csak a döntéseit ismerjük, csak azt, amit a nyilvánosság felé mutatnak. Az előadás során viszont igencsak belelátunk az életébe, látjuk a feleségéhez, az üzlettársaihoz fűződő viszonyát és belső monológok formájában azt is megismerhetjük, hogy mit gondol mindezekről valójában a báró. Kupeczkyben a karakter összetettségét fogott meg. És aki megnézi majd a színdarabot, biztosan felfedez némi

hasonlóságot közte és a most aktív politikusok között. Ilyen figurák mindig voltak és mindig lesznek a közelben.

Az élők és holtak közötti csatározás közepette a Halál is megjelenik. Ezt a szerepet Viczián Ottó játssza, aki remek játékkal még a Halál figurájába is életet lehel.

A halál általában határozottan negatív figura, ám ebben a szatírában nagyon is emberi tulajdonságokkal rendelkezik: néha téved, néha kijátsszák - magyarázta a Jászai Mari-díjas színművész. - És egy napon olyan helyzettel találja szembe magát, ami őt is felkészületlenül éri: egy Makucska nevű faluban a halottak feltámadnak és visszakövetelik mindazt a jogot, jussot, amit élőként a magukénak tudhattak. A kavargás természetesen hatalmas és maga a Halál sem marad pártatlan ebben a zűrzavarban... Az abszurd helyzet rengeteg fekete humorra ad lehetőséget, és színészként igyekszem kijátszani minden kártyámat, néha szó szerint!

Meghirdette új évadát a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház

A 2022/23-as szezon produkcióit ismertette dr. Besenczi Árpád direktor Zalaegerszegen.

- Bízva abban, hogy úrrá leszünk a nehézségeken, s az egészség, a béke és a gyarapodás között mindannyiunkra, tisztelettel ajánlom figyelmükbe a következő évad bemutatóit. – írja az új évad műsorfűzetében az igazgató. Majd pár mondatot be is mutatja az izgalmasnak ígérkező repertoárt.

Ha egy nép szembe tud nézni a saját múltjával – még ha ez néha terhes is -, s ezen még nevetni is képes, akkor annak a nemzetnek van jövője. Első bemutatónk egy olyan mű, amit szinte mindenki ismer – a filmet biztosan -, ebből készült Hamvai Kornél átíratában egy pazar vígjáték, ami garantálja a jókedvet, nevetést, még ha olyan korról is szól, ami nem volt túl szívdertítő (**A tanú**).

Klasszikus magyar regényből készült a következő bemutató adap-

tációja, mely a századfordulós Magyarországot mutatja be szinte kaleidoszkópszerűen, felmutatva a kor jellegzetes figuráit, Mikszáth Kálmán ízes nyelvezetével és nagyszerű történetmesélésével (**A Noszty fiú esete Tóth Marival**).

Ezután egy világirodalmi klasszikus következik, melynek szerzője Tennessee Williams. Ezt a darabot akkor szokták elővenni a színházak, ha van egy olyan kvalitású színésznője a társulatnak, akire rá lehet osztani Blanche szerepét. Színházunk tehetséges művésze, Papp Lujza számára jutalomjáték lehet az előadás, amit a magyar rendezői szakma markáns egyénisége, Kiss Csaba állít színpadra (**A vágy villamosa**).

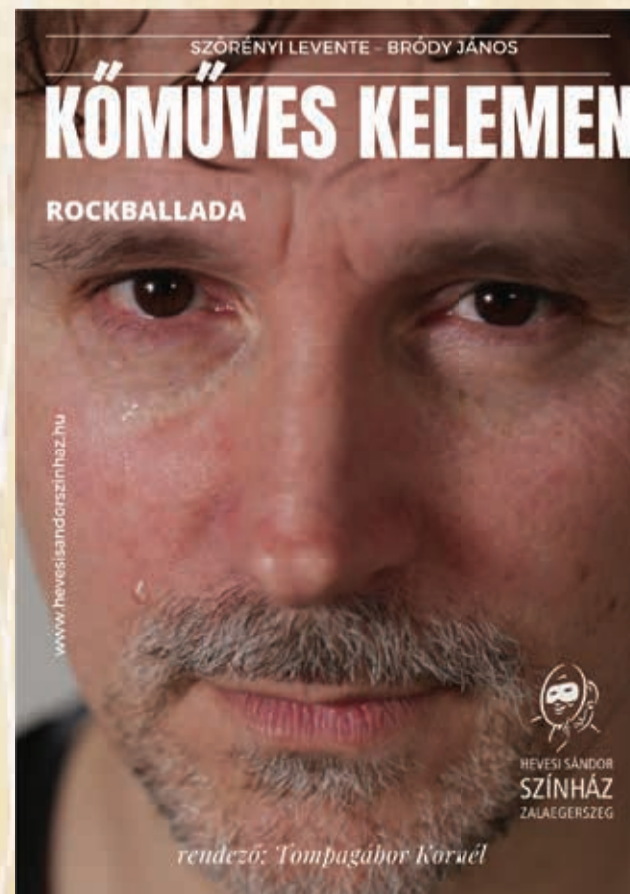
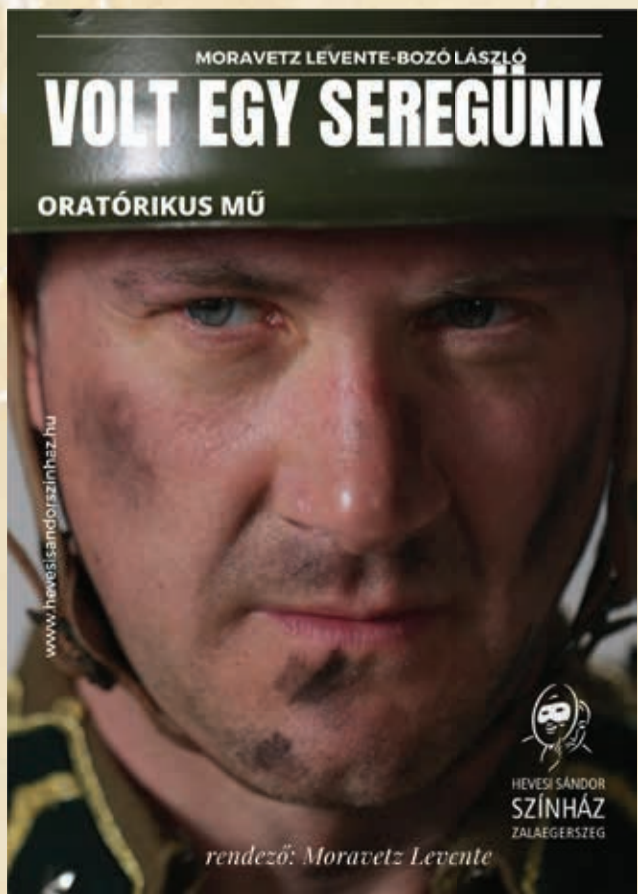
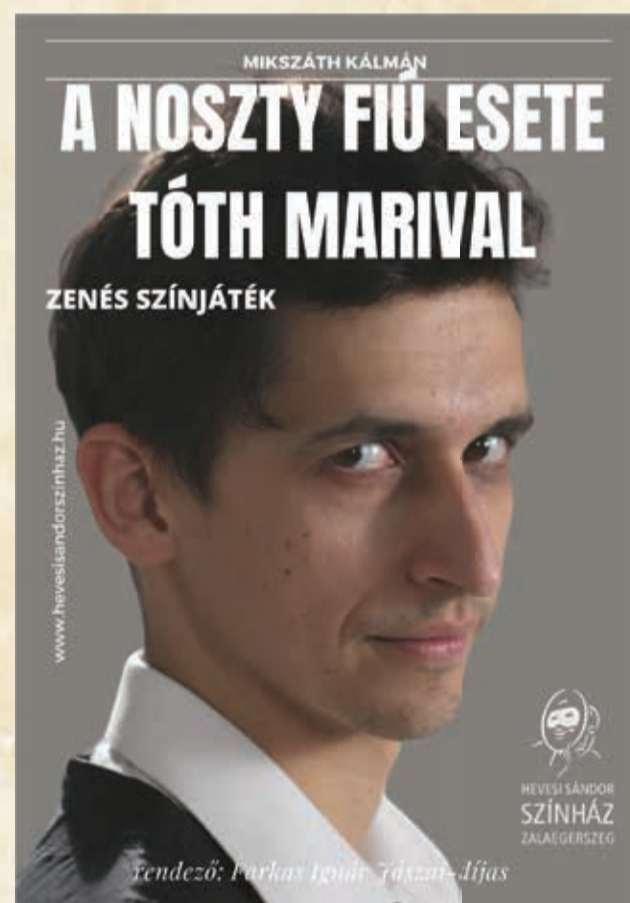
2023. január 12-én lesz a 2. magyar hadsereg doni katasztrófájának 80. évfordulója. A teátrum egy ősbemutatóval tiszteleg a nevezetes dátum előtt, melynek szerzője és rendezője Moravetz Levente (**Volt egy seregünk**).

Erősítve a városban működő más kulturális szervezetekkel való együttműködést, műsorra tűzünk egy klasszikusnak számító művet, melynek műfaja rockballada. Az előadás koreográfusa a Zalai Táncegyüttes vezetője, Kósa Ruben lesz, míg a rendező a Kvártélyház Szabadtéri Színház igazgatója, Tompagábor Kornél (**Kőműves Kelemen**).

Évad végén pedig egy kellemes, s egyben mulatságos történettel várjuk Önöket, ami a házasság intézményét járja körül a 60-as, 70-es évek retro slágerei segítségével, mégpedig 'tudományos' alapon (**Tanulmány a nőkről**).

A Lázár Ervin-program keretében egy kortárs magyar szerző izgalmas, a mai trendeknek megfelelő zenés darabjával várjuk az ifjúságot (**Herkules**).

Ezzel az étlappal várja a zalaegerszegi színház a következő szezonban a nézőket.

Az ukrán és a magyar artistaképzősök közös előadással ünnepelték a cirkuszi világnapot

A Fővárosi Nagycirkusz és a Baross Imre Artistaképző Intézet Szakgimnázium (BIAK) rendhagyó módon ünnepelte meg a cirkuszi világnapot: az ukrán és a magyar artistaképzősök **Elkaplak!** címmel közös műsort mutattak be a Művésztelepen, valamint a BIAK korábbi, **Szentivánéji Álmodók** című műsorának bevételeiből vett rekviziteket is átadták az ukrán artistaképzősöknek.

A cirkuszi világnapot 2007 óta minden év áprilisának harmadik szombatján ünnepeljük, idén viszont április 21-re tolódot át, mert a Fővárosi Nagycirkusz vendégszeretétét élvező kijevi és harkivi artistaképzősök Monaco-ban léptek fel a Monte-carló Nemzetközi Cirkuszfesztivál szervezőbizottsága és Stephanie hercegnő támogatásával létrejött jótékonyági előadássorozaton. Viszont már korábban eldőlt, hogy a világnapon közös fellépést terveznek a magyar artistákkal.

A másfél órás előadás előtt a BIAK igazgatója, Kovács Gábor Dénes köszöntötte a jelenlévőket és emlékeztetett rá, hogy az ukrán és a magyar diákok közös produkciója egy üzenet a világ számára: az elfogadásból, a közös alkotásból és együtt gondolkodásból, az egymástól való tanulásból mindig valami csodálatos dolog jön létre.

Fekete Péter kulturális államtitkár mindig visz magával egy kulturális kincsét, ezúttal a Vendéglátóipari Múzeumtól kért kölcsön egy 1910-ből származó egyensúlyi mérleget. "Időről-időre mérlegre kell tennünk életünk dolgait: ha az egyik serpenyőbe belekerül a gond, a baj, a szükség, akkor a másikba azonnal bele kell tenni a felelősséget, a lehetőséget, a gondoskodást. Milyen jó és példaértékű, hogy vannak közöttünk olyan emberek, akik nem mérlegelnek, ha segítségről van szó. Nem mérlegelt a Recirquel társulata Vági Bencével az élen, nem mérlegelt Vincze Tünde, aki 1 millió forinttal segítette az Ukrajnából menekülőket és nem mérlegelt Kristóf Krisztián, aki átalakította az életét és saját otthonában fogadja az otthonalanná vált menekülőket" – mondta a kulturális államtitkár. Fekete Péter felelevenítette, hogy több mint 120 diák él velünk most már több mint egy hónapja, több mint 20 család érkezett hozzánk, akik pár napra megpihentek, majd mentek tovább Nyugat-Európába. A Fővárosi Nagycirkusz Budapesten egy olyan hely, amelynek kapui nyitva állnak az artisták előtt és ezt a világban mindenhol tudják. „A cirkuszi világnap legfontosabb üzenete az, hogy a cirkuszművészet összetart, nem számít, ki honnan jön és hol áll, szükség esetén segítséget nyújt, támogat és elkap, ha

valaki zuhan" – világított rá Fekete Péter, aki egyúttal mindenkinek erőt és kitartást kívánt, a segítőknek megköszönte a munkájukat és reményét fejezte ki, hogy minél hamarabb hazakerülhessenek a hazájukat elhagyni kényszerülők.

Ezt követően a magyar diákok átadták ukrán társaiknak a BIAK Szentivánéji Álmodók című összművészeti, jótékonyági darabjának bevételeiből vásárolt rekviziteket, hogy zavartalanul folytathassák szakmai tanulmányaikat. A rekviziteket mindannyiuk nevében Momot Svitlana, a harkivi artistaképző művészeti vezetője és színpadi rendezője köszönte meg. „A diákok, tanárok és az Ukrajnában hátra maradt szülők nevében mindenért óriási köszönetet szeretnék mondani. Melegséggel, emberséggel fogadnak bennünket, gondoskodnak rólunk, ételt, szállást és a mindennapokhoz szükséges felszereléseket biztosítanak, emellett különböző programokról is gondoskodnak. De, ami a legfontosabb, hogy a gyerekeink szeretett szakmájukat folyamatosan tudják gyakorol-

ni és fejleszteni – mondta Momot Svitlana, az **Elkaplak!** előadás rendezője.

A cirkuszi világnapot ünneplő műsor első felében a kijevi és a harkivi artistaképzősök csillogtatták meg sokoldalú tudásukat. A cirkuszművészeti produkciók mellett hangsúlyos szerepet kapott a tánc- és mozgásművészet pantomim elemekkel átszőve. Az előadás második felében a BIAK fiatal tehetségei varázsolták el a közönséget a különböző zsáner-számaikkal.

Különleges cirkuszi világnap volt az idek, egy történelmi helyzetben. Azonban a magyar cirkuszművészetben létrejött páratlan összefogásnak köszönhetően – Nemzeti Cirkuszművészeti Központ, INspirál Cirkuszközpont, BIAK, Recirquel Társulat, Balance Akrobatika & Torna Club, Vincze Tünde Produkció – az ukrán artistaképzősök biztonságban folytathatják tanulmányaikat, miközben magyar társaikkal közösen, egymást kezét fogva fejlődnek tovább.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

Kőszegi Várszínház

Várfanfártól a Szentivánéji álomig

Negyven évvel ezelőtt nyílt meg a Kőszegi Várszínház, 1982 nyarán. Az idei jubileumi szezon programjába tíznapos (július 14–24.) kiemelt ünnepi fesztivált is illesztettek, amelyen bemutatják például a Szentivánéji álmot – többek között – Takács Katalin, Hegedűs D. Géza, Epres Attila, Bányai Kelemen Barna, Waskovics Andrea, Tóth Zsófia főszereplésével. Shakespeare színművét Dicső Dániel rendezi. Több ősbemutatót is tart a Kőszegi Várszínház. Győrei Zsolt és Schlachtovszky Csaba Vízkereszti Gritti, avagy a bőrre menő játék című darabját – amely a dunaújvárosi Bartók Kamaraszínházzal közös előadás – Őze Áron rendezi. Három hónap alatt több mint harminc különféle produkcióval várja majd a nyári közönségét a Kőszegi Várszínház. A komolyzenei programok védnökségét Miklósa Erika operaénekes vállalta. Gyerekopera is felkerül a műsorra: Britten Noé bárkáját június 16-án mutatják be, csakúgy, mint Vajda Gergely karmester-zeneszerző Várfanfár című ünnepi nyitányát, amelyet a Kőszegi Várszínház 40. születésnapjára komponált.

A Kőszegi Várszínház 1982-ben nyílt meg az 1532-es ostrom – Jurisics Miklós kőszegi várkapitány visszaverte a török haderőt – 450. évfordulóján. 1982 nyarán a nyitó előadás Páskándi Géza Az ígélet ostroma, avagy félhold és telihold című darabja volt: Jurisics kapitányt Bánffy György alakította. Az idei jubileumi nyáron megidézik az egykori színháznyitó előadást fiatal alkotók bevonásával.

Báthly Béla, Kőszeg polgármestere azt mondja: „Kőszeg városa mindenkit megigéz, aki csak erre jár. De már 40 éve ugyanilyen igézően vonzó hely a Kőszegi Várszínház a kulturális sokoldalúságával. Nem tudjuk elképzelni a kőszegi nyári utcákat a Várszínházba igyekvő nézők, turisták, utazók nélkül. Idén is szeretettel várjuk őket a jubileumi nyári programokra. **Egy kellemes vidéki helynek lenni – az önmagában is nagy dolog. De kellemes vidéki helynek lenni úgy, hogy a várszínházi repertoár nem marad el minőségben a nagy urbánus kulturális központok műsorkínálatától – az óriási dolog. Az idei várszínházi program a kultúrában elvárható legmagasabb színvonalat képviseli.**”

„Remélem, hogy a Kőszegi Várszínház sokak számára jelenti a progresszív nyári helyszínét. **Azt valljuk itt: minden évben meg kell újulni!**” – teszi hozzá Pócza Zoltán, a Kőszegi Várszínház igazgatója, akit nemrég újabb öt évre választott meg (egyhangú döntéssel) a város képviselő-testülete a Jurisics-vár Múvelődési Központ és Várszínház élére.

Vajda Gergely zeneszerző, karmester a színház 40. születésnapjára

komponált Várfanfár című ünnepi nyitányát június 16-án csendül fel. Ez egyben a Kőszegi Várszínház jubileumi nyarának nyitóestje is. Ekkor tartják Britten Noé bárkája gyerekesztijének a kőszegi bemutatóját is a Savaria Szimfonikus Zenekar közreműködésével. **Vajda Gergely így ajánlja művét:** „A Várfanfár ünnepi zene hét percen a 40 éves Kőszegi Várszínház felkérésére. A darabot kifejezetten a váruddal hangzó terére képzeltem el, mégpedig úgy, hogy a színpadon játszó szimfonikus zenekar és az udvar hátuljában elhelyezett rézfúvós csapat (2 trombita és 3 harsona) közrefogják a közönséget. Két zenei anyag, a nyitó fanfár és annak ünnepélyesen áradó változata, valamint egy népdalt idéző, sirató jellegű dallam először kontrasztálva, majd egymással egységet alkotva adják a darab formáját. Az egyéni, a szimfonikus zenéhez tökéletes akusztika a zenei anyaggal egyenrangú összetevője ennek az optimista kicsengésű, karakteres szimfonikus nyitányának.”

Pócza Zoltán igazgató arról is beszél: „Kevesen tudják, hogy a nyári alkotómunka ugyanolyan keményen zajlik, mint máshol évad közben. Csakhogy itt az alkotók egész nap együtt vannak, közösek a reggelik, a vacsorák, a főzések, és ez a baráti hangulat érződik az előadásokon is.” **Molnár Piroska, a Nemzet Színésze 17 évig minden nyáron játszott a Kőszegi Várszínházban.** Így idézi fel ezt: „Az életnek egy nagyon szép szakasza kötődik Kőszeghez. Hollósi Frigyessel, vagyis Frici barátommal 17 évig volt a nyári törzshelyünk Kőszeg, ahol 17 produkcióban vettünk részt együtt. Egész évben készültünk már rá, és folyton mondogattuk egymásnak, hány nap van még hátra Kőszegig. Ahol mindent lehet szeretni: a várost, a várat, az utcákat, a kenyeret, a kávé, a másik embert, egyszerűen az ott létet. Olyan kollégákkal találkoztunk ott, akikkel egyébként sehol máshol nem léptünk volna fel együtt. Vannak mindig állandó, visszatérő színészek, s jönnek újak, fiatalok is, mert Pócza Zoltán, a Várszínház igazgatója fon-

tosnak tartja, hogy új generációk is bemutatkozhatnak Kőszegen.”

Epres Attila a kőszegi nyári szezonok „rekordere”: 21 produkcióban játszott itt az elmúlt 24 évben, s most nyáron ő lesz Égeusz a Kőszegi Várszínház fesztiválozásaiban, a Szentivánéji álomban. Őt idézzük: „Mindent szeretek Kőszegben. Jó a város mérete, jó a stílusa, az elhelyezkedése, és – nem utolsósorban – jó a Kőszegi Várszínház, ahova különlegesen jó szellemiség költözött be, s egyre magasabb szinten működik mindez. Egy szeretett hely, ahová szurkolók járnak: érdemes színpadra lépni, mert hálás a közönség. Ha esik az eső, ott állnak egy órát az árkdárok alatt, szépen végig várják az előadást és boldogan tapsolnak.”

A Kőszeg Várszínház az utóbbi években minden nyáron arra törekedett, hogy legyen ősbemutató, hívjanak új rendezőket, vonjanak be mindig új alkotókat is a nyári színházi munkába. **Idén először rendez a Kőszegi Várszínházban Őze Áron és Dicső Dániel.**

tűz. Kőszegen ezen kívül még részt veszünk a Páskándi-mű, Az ígélet ostroma felolvasószínházi előadásában is, amelyet Csiby Gergely rendez. Közösen ünnepelünk a Kőszegi Várszínházzal.”

Dicső Dániel állítja színpadra Shakespeare Szentivánéji álom című színművét Nádasy Ádám fordításában. A nagyszabású produkcióban fellép – többek között – Takács Katalin, Waskovics Andrea, Hegedűs D. Géza, Epres Attila, Bányai Kelemen Barna, Tóth Zsófia, Lengyel Benjámín, Kálid Artúr, Némedi Árpád. A tervek szerint ezt az előadást utaztatni is fogják az országban.

A Szentivánéji álom világhíres Pukkját (Nádasy Ádám-írásmódjában), a tündérkirály szolgáját Takács Katalin alakítja. Korábban főként férfiak játszották ezt a szerepet. Takács Katalin így szól minderről: „Milyen érdekes, hogy ebben a téli-nyári nagy színházi szezonban két Szentivánéji álomban is benne vagyok: Budaörsön Titániát játszom,

ta. Azért is tett kíváncsivá a kőszegi Szentivánéji álom, mert szabadtéren játszunk, és a darab maga szintén a csillagos ég alatt játszódik. A szenvedélynek, az érzékiségnek, a szerelemnek, a nemek közötti küzdelemnek egy magasröptű költői műve ez. A mi irodalomtörténetünkben komoly hagyománya van annak, hogy a legnagyobb költőink, íróink küzdenek meg fordítóként a Shakespeare-i szövegekkel Arany Jánostól kezdve Nádasy Ádámgig. Most az ő fordításában tud igen közel kerülni ez a különös álomjáték a színészekhez és a közönséghez egyaránt.”

Dicső Dániel, az előadás rendezője így fogalmaz: „A Szentivánéji álom kapcsán az érdekel leginkább, mi történik a szereplőkkel egy ilyen vágyakkal teli éjszaka után. Folytatható-e egy kapcsolat, egy betöltött pozíció, egy kijelöltnek tűnő út gond nélkül tovább? Le lehet-e vagy le kell-e úgy élni egy életet, hogy közben elfojtott érzelmek, titkok, vágyott sorsok gondolata cikázik az agyunkban? Semmissé lehet-e tenni bármit, ami megtörtént ezen az éjszakán? És tudjuk, hogy megtörtént?”

A Kőszegi Várszínház számára a kortárs művészet – tánc, színház, képzőművészet – beemelése a programok közé immár hagyomány. **„A megújulásban hiszünk, nem feledve a tradíciókat. De tradíciók az egykor kortárs és újító művekből szülehetnek. A kortárs gondolkodás minden művészet alapja”,** jegyzi meg Pócza Zoltán, aki példaként hozza fel: Gergye Krisztián Harangozó-díjas táncművész, rendező, koreográfus – aki nem melleleg Kőszegen született – ezen a nyáron ismét visszatér Kőszegre egy új előadásával, amelynek itt lesz a bemutatója augusztus 3-án.

A Kőszegi Várszínház ünnepi nyarának közepét egy jubileumi fesztivál fogja össze július 14-től 24-ig. A nagyszínpadi produkciók mellett gyerekudvart nyitnak a gyerekelőadásokhoz, kamaraudvart a kisebb produkciókhoz és egy zeneudvart is. A korábbi évek műsorkínálatához képest idén több gyerek- és zenei programot terveznek.

A színház jubileumi programját április végén a Szénakutyák elő-ősbemutatója vezette fel Kálid Artúr előadásában. Göttinger Pál rendezőként, szerzőként is jegyzi a darabot, amelyet Weöres Sándor műveinek és élete dokumentumainak a felhasználásával írt. Az előadás ösztől kerül repertoárra.

A Kőszegi Várszínház jubileumi programsorozatának kiemelt támogatója az EMMI Kulturális Államtitkárság.

2022. június elején rendezik meg először Budapesten, a Városmajori Szabadtéri Színpadon a Szabadtéri Színházak Találkozóját, amelyre a Kőszegi Várszínház két korábbi produkcióját (Az Öreghíd alatt; Vera) is meghívták.

Kőszegen pedig egy női Pukkot, aki tündéri, de ördögi is, varázslatos és emberi is, magányos, öntörvényű, aki nem átéli a dolgokat, hanem rálát a dolgokra. Nagy rendezőlény Puk. Rettentő izgatót vagyok, mert azért ez egy nagy feladat. Máskülönben ez már a második produkció, amelyben Kőszegen játszom: öt évvel ezelőtt léptem fel először Goldoni Tereskejében. Imádtam ott lenni. Fantasztikus a kőszegi színházi csapat, ahogy ott velünk törődtek. Várom az újra találkozást, hogy reggeltől estig együtt legyünk színészek, alkotók. És hát jön Hegedűs D. Géza is, aki főiskolai osztálytársam volt, s azóta csak egyszer játszottunk együtt színpadon.”

Hegedűs D. Géza a Szentivánéji álomban Tompor szerepét (Zuboly) formálja meg: „Most először lépek föl a Kőszegi Várszínházban. De régóta vágytam már oda, olykor irigyeltem is a kollégákat, akik részt vettek a korábbi nagyszerű kőszegi előadásokban. A város maga is varázslatos hely, az egésznek van valami páratlanul vonzó hangula-

Budapest a cirkuszművészet európai fővárosa

Négyes kritika: RAIN – Esőcirkusz, A O Show, My Land, IMA

Négy világcsúcs cirkuszművészeti produkció látható egyszerre 2022 tavaszán Budapesten: a Fővárosi Nagycirkusz RAIN – Esőcirkusz című nyári műsora, a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITEM) keretében a vietnámi A O Show, a Recirquel Társulat által bemutatott My Land és az IMA, amelyek mind telházszal rognak. Csak kapkodom a fejem, hogy Budapest ismét mennyire elkényeztet unikális cirkuszművészeti programokkal.

Egyik előadásról rohanok a másikra és közben megfogalmazódik bennem, hogy Budapest a cirkuszművészet európai fővárosa. Egy olyan hely, ahová a külföldi szakemberek is örömmel jönnek, ha különleges és világszínvonalú előadásokat szeretnének látni, tudományos eszmecserét folytatnának, vagy éppen tanulnának egymástól és új ötletekkel felszerelve térnének haza saját országukba. Ilyen hely Magyarország fővárosa, ahol nemcsak a színház, a zene, az opera és a képzőművészetek virágoznak, hanem a cirkuszművészet is, amely kultúránk szerves részét képezi, nemzeti kincsünk.

A cirkusz és a hozzá kapcsolódó társművészetek – zene, tánc, mozgásművészet, pantomim, jelmez-és kelléktervezés – közérthetően, elképesztően sokszínű eszköztárát felhasználva mindenkit képes megszólítani. A cirkuszművészet gondolatokat és érzéseket, sőt katarzist kiváló művészeti ág, ami folyamatosan fejlődik. A Fővárosi Nagycirkusz RAIN – Esőcirkusz műsora egy hamisítatlan klasszikus cirkuszi előadás elképesztő artistaszámokkal, élő zenével és énekesnővel, lenyűgöző audiovizuális elemekkel, látványos szökökúttal és lézer show-val. A cirkusz követi a közönség igényeit, ezért a legmodernebb technikával dobja fel az évszázadok alatt kialakult és a generációk alatt egyre tökéletesedő produkciókat. Emellett a Fekete Péter által rendezett előadás fontos üzeneteket is közvetít: a békéről és a békéért szól – mely az elmúlt évtizedekben nem volt aktuálisabb, mint amennyire ma az. A cirkuszban nem számít a nemi-, faji-, vallási-, nemzeti hovatartozás vagy a politikai ideológiák. A cirkusz teljes világot átfedő ernyője alatt mindenki egyforma. Ezért az előadásban ukrán, orosz, fehérorosz és magyar artistaművészek lépnek porondra. A közös alkotás és az egymástól való tanulás üzenet mindenkinek, nemcsak a cirkuszi, hanem az egész világ számára.

Május 5. és 8. között egy teljesen más stílusú előadással örvendeztetik meg a MITEM és a Fővárosi Nagycirkusz szervezői a közönséget az Állatkert Biodóm mellett felállított cirkuszi sátorban. A vietnámi A O Show a bambusz cirkusz, az akrobatika, a kortárstánc, a zene, a kortárművészet és a színházi látványművészet egy olyan elképesztő hangulattal és humorral bíró összművészeti színergiája, amely hitelesen mutatja be Vietnám kultúráját. Rendhagyó,

mesés keleti utazás, amely az életet ünnepli.

A nemzetközi híró Recirquel Társulatnak köszönhetően egy harmadik „utazást” is tettem egészen az emberiség ősi gyökereihez. A Harangozó Gyula-díjas Vági Bence által rendezett előadás egy új előadó-művészeti műfaj, a cirque danse kiteljesedése, amelyben a társulat eddigi előadásaitól eltérően kizárólag ukrán művészek szerepelnek. A hét kimagasló tehetségű előadó az ember és anyaföld közötti kapcsolatot, valamint az egyén életének legfőbb mozgatórugóit helyezi fókuszba. A My Land 2018 óta fut nagy sikerrel a külföldi és hazai színpadokon, viszont az ukrán művészek mondanivalója jelenleg még szomorúbb és aktuálisabb, mint valaha.

A Recirquel legújabb darabja április 1-jén debütált IMA címmel, szintén a cirque danse műfajában. Vági Bence rendező, koreográfus öt művész segítségével ezúttal a My Land-dal ellentétben elrugaskodik a földtől és egy különleges, transzcendentális, belső utazásra invitálja a közönséget. Az előadásban a lélek kiszabadul a test és az ego börtönéből, hogy az univerzumban lebegve elinduljon a saját útján és megtalálja tisztán önmagát és létezésének értelmét.

Négy lenyűgöző, teljesen különböző előadás látható tavasszal Budapesten, amelyeket a cirkuszművészet, az emberi akarattal létrehozható csoda művészete köt össze egymással. Az alkotóktól olyan élményeket kaptam, amelyeknek még mindig a hatása alatt állok. Belém ivódtak, hozzám tettek valamit; a lelkemhez, a gondolkodásomhoz, az önmagamhoz és a világhoz való hozzáállásomhoz. Budapest valóban az európai cirkuszművészet fővárosa, melynek színes tavaiban érdemes megmártózni.

Szekáry Zsuzsanna

Budapesten is nagy sikerrel debütált a vietnámi összművészeti A O Show

A Madách Nemzetközi Színházi Tárlálózó (MITEM) keretében május 5-én Magyarországon először láthatta a kuriózumra vágyó közönség a világhírű A O Show című darabot. A Fővárosi Nagycirkusz szervezésében május 5. és 8. között hat alkalommal megtekinthető műsor a bambusz cirkusz, az akrobatika, a kortárművészet, a zene és a színházi látványművészet egyedi ötvözetével.

A MITEM egyik legkülönlegesebb produkciója Vietnamból érkezett és eddig közel húsz országban aratott osztatlan sikert. Bár az A O Show premierje az akadozó szállítás miatt csaknem meghiúsult, a szervezők példás összefogásának hála, végül a vietnámi művészek teljes pompájában mutathatták be a műsort.

A Lune Production műsorának címét adó „A O” a „Lang Pho” szavakból ered, mely „falú és város”-t jelent. A különleges atmoszférát teremtő produkció szembe állítja egymással a vietnámi vidéki élet elragadó szépségeit, kulturális gazdagságát a gyorsan növekvő urbanizációval. Az élőzenés és énekes előadás a vidék és a város közötti kontrasztot mutatja be, a régi hagyományokat, kulturális esszenciákat és az új kor különbségeit, ezek izgalmas átalakulását és összeolvadását. A falu természetközeli, csendes, kellemes hangulata, az ott élők barátsága és összetartozása áll szemben a város zajos, nyüzsgő, sosem alvó forgatagával. Két külön világ, amelyben az emberek is mások, ám ami közös

bennük, az a feltétlen életigenlés és vidámság. Amellett, hogy az A O Show hitelesen mutatja be Vietnám szépségét, amelyet a legteljesebb módon ábrázolnak a bambusz cirkusz, az akrobatika, a kortárstánc, a zene, a kortárművészet és a színházi látványművészet egyedi ötvözetével, a humor is kulcsszerepet kap.

Az A O Show-ban a bambusz és a rattan anyagok kreatív felhasználásával és a különböző művészeti ágak kombinálásával dinamikus jelennek meg az életképek, a hagyományok, a félelmek, a vidámság és a népi hiedelmek. Harcos istenek és hősök repülnek át a bambuszerdők borította hegyek fölött, békés halászok dolgoznak csónakjaikkal a Mekongon és a Vörös-folyón, majd hirtelen egy nagyváros zajos építkezésén találjuk magunkat. A város szöges ellentéte a falunak, ezért az onnan érkezők hirtelen nem is találják a helyüket ebben az autóktól, buliktól és zajos szomszédoktól hangos helyen. De még sem ördögtől való helyzet ez, mert itt is kialakulnak közösségek, új barátokra és szórakozási formákra lehet szert tenni. A Tuan Lee által életre hívott előadás rendkívül sokszínű, a szereplők összehangolt művészi munkájuk nyomán perlekedő városi szomszédokat, udvarló vízimadarakat, focimeccset néző szurkolókat, rizst betakarító falusiakat, ugránczó békákat vagy légies tündéreket jelenítenek meg elképesztő sokoldalúsággal és ötletességgel a színházi és cirkuszművészeti eszköztár legteljesebb használatával.

A hetvenperces műsorban egy pillanatra sincsenek üresjáratok, a cselekmény nem ül le, folyamatosan fogva tartja és beszippantja a nézőt. A különleges élményt tovább fokozza, hogy hat zenész tizenhétféle tradicionális vietnámi és modern hangszeren játszik. Az egzotikus dallamorgia tökéletes aláfestést és hangulatot nyújt a jeleneteknek. Tuan Lee rendező Berlinben ismerkedett meg az európai cirkuszművészettel, zsonglőrként kezdte pályafutását. Hazatérve az öreg kontinensen szerzett tapasztalatokat és szülőhazájának cirkuszi kultúráját ötvözte, így született meg a nyugati elemekkel bíró bambusz cirkusz, melynek jelenetei nemcsak szervesen illeszkednek az A O Show-ba, hanem együtt lüktetve a többi művészeti ággal, további jelentéstartalmakkal ruhazza fel.

Az öszművészeti darab alkotói nem estek abba a hibába, hogy egy elvont alkotást hozzanak létre, amit csak a kisujjukat eltartó kritikusok érthetnek meg fél üveg bor elfogyasztása után elmerengve. Az A O Show-t bárhol is mutassák be a világon, a művészet mindenkiben ott élő közös, érthető nyelvén szólítja meg a közönséget. Az alkotók hitelesen mutatják be Vietnám kultúráját, az abban bekövetkező változásokat anélkül, hogy ítéletet mondanának vagy állást foglalnának. Az élménydús, kulturális kitekintőnek pedig talán az a legfontosabb üzenete, hogy bárhol is élünk, csak humorral és optimizmussal élhetünk igazán.

Az A O Show még öt alkalommal, május 6-án 19 órától, május 7-én és 8-án 15 és 19 órától tekinthető meg az Állatkert Biodóm mellett felállított sátorcirkuszban.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

A zongorák királyai a barlangszínházban

A csodálatos mandarin és a Boloero, ahogy még senki nem látta - Bogányi Gergelyék nagy varázslatra készülnek

A zongorák magyarországi királyai, sztárművészeivel, köztük a Kossuth-díjas Bogányi Gergelyvel, nemzetközi hírű balett-táncosokkal készül koncert és táncjáték Bartók Béla A csodálatos mandarin és Ravel Bolero című legendás szerzeményeire a Soproni Petőfi Színház és a Forrás Produkció, valamint az InterEUropa Balett országosan egyedülálló ösztöndíjas előadásában hazai ősbemutatóként június 18-án a fertőrákosi barlangszínházban - jelentették be a szervezők a soproni Liszt Ferenc Kulturális Központban tartott sajtótájékoztatón.

Az eseményen dr. Ragány Misa, a fertőrákosi barlangszínház működtető Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. ügyvezetője elmondta: különleges élményként, soha nem látott formációban a világhírű Bogányi Gergely Kossuth-díjas zongoraművész, Boros Misi, a Virtuózok győztese, a zongora hercege, Binder Károly Erkel Ferenc-díjas, nemzetközi hírű jazz-zongorista, zeneszerző és a soproni Varga Gábor, a hazai jazz kiemelkedő zongoristája játsszák a darabokat a színpadon koncertszerűen kettő magyar fejlesztésű Bogányi-zongorán. A táncműveket Michael Kropf, az InterEUropa Balett alapítója-vezetője koreografálja, aki nemzetközi szintű, világot bejárt sztártáncosokat kért fel az előadások főszerepeire. Az ügyvezető hozzáfűzte, a különleges fénytechnikával készülő előadás a zene, a tánc és a színházművészet hármas egységével, a nemzetközi produkcióval jól illeszkedik a barlangszínház műsorpolitikájához, színes, határokon átnyúló közönségvonzó kínálatához.

Pataki András, a Soproni Petőfi Színház igazgató-főrendezője, a produkció ötletgazdája, Jászai-díjas rendezője kiemelte: a bartóki életmű hatalmas, egyetemes érték, s örül annak, hogy egy ilyen jellegű, eddig még nem látott zenei kalandozáshoz az ország négy fantasztikus, nemzetközileg is elismert zongoristáját sikerült egy előadáshoz megnyerni. Koncertet és táncszínházi előadást láthatnak együtt a nézők különleges látványvilággal. Az előadás fénytervezője az ország egyik kiemelkedő szakembere, Madarász János lesz.

A csodálatos mandarin – amelyből Bartók Béla annak idején maga készített két zongorára egy átiratot – Bogányi Gergely és Boros Misi adja elő közösen, majd helyet cserélnek és Binder Károly, valamint Varga Gábor folytatja a darabokat. A szünet után a négy zongorista Forráspontban címmel négy tételes új, kortárs szerzeményt mutat be közönségnek. A Bolerót a Bartók-műhöz hasonló felállásban, váltva játsszák, majd végén újra négyesben zenélnék.

Bogányi Gergely, Kossuth-díjas zongoraművész a sajtótájékoztatón

kiemelte: pályafutása, személyes élete, az egész produkció szempontjából történelmi ez a pillanat, hogy egy ilyen ösztöndíjas előadás megszülethet. Már az első beszélgetések alkalmával tudta, hogy az alkotói energiák lelki és minőségi többletet adnak számára. Ő szeret új dolgokban részt venni, ha azok nem olcsók és nem giccsesek. Itt már az ötlet megszületése után felfedezte azt a többletet, amely a kimondatlan szavak mögött rejlik, a többiekkel együtt megérezte azt a hatalmas, mögöttes erőt, minőséget, amit egy ilyen produkció közvetíthet. Hasonlót gondolatok, érzések, ener-

erejét, energiát igénylik, akik képesek ennek a történetnek a mélységeit, belső üzeneteit megjeleníteni a mai világra kivetítve. Ezért döntött úgy, hogy két nemzetközi szintű, világot bejárt sztártáncost kér fel az előadás főszerepeire.

A mandarin a moldáv Mihael Sosnovschi formálja meg, aki majd húsz évig erősítette a Bécsi Állami Operaház balettegységét. A lány szerepét pedig a fehérorosz származású táncos csillag, Iryna Tsymbal alakítja, aki a Litván Opera, a bécsi opera mellett Harangozó Gyula hívására táncolt a Magyar Állami

giák járták át annak idején, amikor a csapatával együtt létrehozták az első általa fejlesztett új magyar zongorát. Kiemelte: Bartók Béla zseniális zenéje szerinte olyan elementáris, magával ragadó, hogy ha ezeket a darabokat jól játsszák el, akkor emlékezetes hatást, különleges, székhez szegezhető élményt nyújthatnak a táncosokkal együtt a nézőknek.

Varga Gábor, a hazai jazz kiemelkedő zongoristája azt hangsúlyozta, hogy Bartók Bélának ezt a zongora átiratát ritkán játsszák, nem könnyű, egyedi, nagyon jó mű. Újdonságként választották ezt a változatot, s ahogy most ők közvetítik, szintén hordoz különlegességet. A komolyzenészek után ők improvizálnak, de nem jazz stílusban. Megtartják a zenei ornamentikát a Bolerónál is, a közönség talán észre sem veszi majd, mikor rögtönöznek a művekben a váltások közepette. Aláhúzza, nem faragják újra a gránitba vésett műveket, csupán más megvilágításba helyezik azokat. Így ez a látványos táncprodukcióval kiegészülve frissességet adhat a daraboknak, számukra pedig igazi művészi tétet jelent.

Michael Kropf arról beszélt, hogy a jelmezeket az a Friederike Singer tervezi, aki annak idején Maurice Béjart A csodálatos mandarin előadásához is készítette a ruhákat. Amikor nekiállt a szereposztást kialakítani arra gondolt, Bartók Béla műve olyan érett művészi utakat maguk mögött tudó tapasztalt táncosok jelenlétét,

Operaházban is. A Bolero női főszereplője Mayara Reis Viçoso lesz. Az előadásokban a Sopron Balett és a Sankt-Pölten-i Europabalett művészei is részt vesznek. További kurióza lesz A csodálatos mandarin című darabnak, hogy Demcsák Ottó, a Sopron Balett vezetője is színpadra lép az Öreg gavallér szerepében. Ő több, mint tíz éve hagyta abba a táncot, most ennek a különleges produkciónak a kedvéért vállalta, hogy ismét közönség elé áll.

Demcsák Ottó elmondta: utoljára 50 évesen lépett színpadra Győrben, az Equus című darabban Funtek Frigyes rendezésében. A mostani előadást ő a lelkében a Győri Balett alapítójának, az egykori mesterének, a nemrég elhunyt Markó Iván emlékének szenteli. Markó Iván koreográfiájával 1982-ben a Győri Balett és a Bartók művéből készült produkcióval megnyerték az akkor még létező baltimore-i világszínházi találkozó fődíját. Ez a darab a győri társulat aranykorszakának egyik nagy világsikere volt és ő is táncolt benne.

A sajtótájékoztatón elhangzott: a júniusi előadás a fertőrákosi barlangszínház nyári évadának egyik kiemelkedő, országosan egyedi ősbemutatója lesz. Szeretnék nemzetközi és hazai szinten is több helyütt játszani. Ami eldőlt, hogy 2023 tavaszán a magyarországi Színházi Olimpia díszelőadásaként a budapesti Nemzeti Színházban bemutatják a produkciót.

A barátság mindent legyőz

Árgyilus és Tündér Ilona
a Sopron Balettől

A barátság mindent legyőz. Ha valakit a barátai a vesznék körbe, az számíthat a másakra, és így mindig tudják segíteni egymást. Nem marad az ember egyedül. A fotósoknak tartott próbával elstartolt az Árgyilus és Tündér Ilona mesetáncjáték. A darab április 25-től látható a leghűségesebb város teátrumban. A Sopron Balett ősbemutatója Kárpáti Sándor zeneszerző műve alapján készült, Dárdai Árpád átdolgozásának, hangszerelésének köszönhetően Alekszej Batrakov rendezésében, koreográfiájával. A díszlet- és jelmeztervező Húros Annamária. Az előadásokon a Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar játszik Kóczán Péter vezényletével.

Az Árgyilus és Tündér Ilona táncregét a községi születésű, de soproni zeneszerző, zenetanár Kárpáti Sándor írta 1905-ben. Amikor

unokája, dr. Kárpáti György házi orvos a bánfalvi Kárpáti malom helyreállításakor, majd szülei lakásának eladásakor rábukkant a zeneszerző kézzel írt partitúráira, akkor Dárdai Árpád karnagy munkájának köszönhetően digitalizálták az elfeledett, porosodó műveit. Így készült az Árgyilus egyfelvonásos 50 perces balettzenéje. Alekszej Batrakov koreográfiája modern-klasszikus elemekből áll, előtérbe helyezve a spicctechnikát.

A rendező-koreográfus az Árgyilus és Tündér Ilona népszerű mesétől nem tér el. A történet a királyfi és az elvarázsolt tündér találkozásáról, szerelméről, egymás iránti felelősségükről szól, miközben megküzdnek ellenségeikkel, szívet, fuffanggal, a barátság erejével. Árgyilust segítik a mesében, ő is segít másoknak, s a baráti kapcsolatok a mozgatói annak, hogy a jó végül győz.

Grand Hotel: túl a munkabemutatón

A forgóajtó körforgásában

Megtartották a munkabemutatóját a Grand Hotel című musicalnek a leghűségesebb város teátrumában. A Soproni Petőfi Színház és Zsardon's Produkció előadásának nyilvános országos nagy premierje ősszel lesz a közönség évadában. A szünet nélkül egy óra ötven percig tartó sodró erejű darab főszerepeiben Vásári Mónika, Domszalai Sándor, Dénes Viktor, Kisfaludy Zsófia, Kovács Frigyes és Szolnoki Tibor látható. A rendező Zsardon Andrea. Részletek itt.

A Grand Hotel című Broadway musical Vicki Baum Emberek a Hotelben című regénye nyomán készült. A szövegkönyvet Luther Davis írta. A zene és a dalszövegek Robert Wright és George Forrest munkája, valamint további zenét és dalszöveget írt hozzá Maury Yeston. Amikor 1989-ben a Broadway-n bemutatták, nagy sikert aratott: öt Tony-díjat nyert, és 1017 előadást tartottak belőle. A kritikák szerint a rendezés és a koreográfia mellett a fülbemászó, kitűnő zene a charlestontól a dzsesszen át a tangóig mind viharos lelkesedést váltott ki a közönségből.

A most színpadra került darab magyar szövegét Zsardon Andrea írta, a dalszövegek Galambos Attila nevéhez fűződnek.

A történet 1928-ban játszódik Berlinben. A tőzsde virágzik, optimizmus uralja a napokat. Ennek a korszaknak az extravaganciája és gazdagsága végigsöpör az elegáns Grand Hotelben, ahol sok minden történik az illusztris vendégek között. Életet és halált, pénzügyi csődöt, szerencsét és szerencsétlenséget, szerelmet és gyilkosságot is rejtenek a falak. A szálloda különc vendégeinek egymást keresztező útja, köztük egy elhalványuló primabalerina; egy halálosan beteg zsidó könyvelő, aki luxusban akarja tölteni utolsó napjait; fiatal, jóképű, de nincstelen báró; cinikus orvos; egy tönkremenő üz-

letember; és egy hollywoodi sikerről álmódó gépirónó sorsa mind megelevenedik a nézők előtt.

Zsardon Andrea rendező a munkabemutató után elmondta: a Grand Hotel története a nem is annyira távoli múltban játszódik, ám, ha a mai világot, a körülöttünk zajló aggasztó eseményeket szemléljük, olyan, mintha itt állna előttünk a szálloda, s a jelen forgóajtói között járnánk sorsfordító pillanatok, jelenségek között. Aki belép az ajtón, az egyfajta katalizátorba érkezik. Felgyorsulnak a folyamatok, reakciók a szereplők körül a maradandóságban és a változásban. Távoznak lelkek a körforgásban, születnek közben újak. Aki kimegy, még a várhatja a boldogságot, aki belép, remélheti azt, hiszen az élet az ajtóhoz hasonlóan irányítja a sorsot. Kinyit és bezár utakat. Elvesz és ad, repít és földre húz. Rajtunk is múlik, hogyan állunk meg a sodrásban.

Zsardon Andrea a darab olvasópróbáján így beszélt az előadóról:

"- A Grand Hotel jelkép, többretegű tartalommal. A hotel szimbolizálhat, jelenthet a vendégek számára földrészt, országot, várost, sőt, néha családot is. Lehet, ott születnek, laknak, élnek és meghalnak. Akadnak emberek, akik végigmennek ezen az úton addig, míg szobájukba mások

jönnek, ágyukba új vendégek fekszenek le. Közben sok személyes történetet, sorsot rejtenek a hotel falai. A két világháború közötti időszakot kevésbé ismerjük, rengeteg rejtelmet tartogat a korhangulat, az akkori társadalmi berendezkedés, az emberi viszonyok, a hétköznapi légkör. Ez a musical szórakoztatni szeretne, ugyanakkor történetével olyan veszélyeket érzékeltet, jelenségeket mutat meg, amelyek nagyon is jelen idejűvé teszik a gondolatvilágát, üzenetét. Mert, ha nem élünk emberhez méltó, Istennek tetsző módon, akkor a világ elsodor bennünket. Akár egy hotel falain belül élünk, akár elme- gyünk onnan, hiszen az emberség nem a társadalmi státusztól függ. Mi is ezt próbáljuk megmutatni, igazi musical hangulattal, és a műfajra jellemző atmoszférával, látványvilággal, táncokkal, humorral, mosollyal, érzelmekkel, szenvedéllyel, a darab emelkedett és igencsak tanulságos tartalmával."

A Grand Hotel musicalben Elisaveta Grusinszkaja primabalerinát Vásári Mónika alakítja. Baron Felix von Gaigern szerepében Domszalai Sándor látható. Otto Kringlein tüdőbeteg könyvelőt Dénes Viktor formálja meg. Generaldirektor Preysing bankvezért Kovács Frigyes (Jászai-díjas) játssza.

Dr. Ottenschlag nyugalmazott orvos ezredes Szolnoki Tibor (Jászai-díjas) lesz. Raffaella Ottanio, a balerina komornája Zsardon Andrea (Jászai-díjas). Frieda Flaemmchen, gépirónó Kisfaludy Zsófia. Jimmy 1., Bóbis László. Jimmy 2., Csömör Marcell. Erik, a portás Marosszéki Tamás. Rohna, recepciósvezető Savanyu Gergely. Zinnowitz, ügyvéd Pintér Gábor. Sándor, színházi impresszárió Major Zsolt. Witt, balettmenedzser Farkas Tamás. Sofőr/Nyomozó, Kiss Noró. Telefonos kisasszonyok: Szupper Fanni, Szócs Erika, Dienes Blanka, Szalai Dóra. Boy, hordár, londoner, Szabó László, Madame Peepee Simon Andrea, aki egyúttal az előadás rendezőasszisztense. A ságó Szele Júlia. Az ügyelő Kiss Noró. A jelmeztervező: Tóth Barna. A díszlettervező Pataki András. A fénytervező Tucker András. A karmester Bolba Tamás. A koreográfus Michael Kropf. Az előadásban a Sopron Balett tagjai táncolnak és nyolc tagú kórus énekel. A rendező Zsardon Andrea (Jászai-díjas).

(Az előadás a londoni Music Theater International Europe engedélyével és a Hartai Zenei Ügynökség közreműködésével kerül színpadra.)

Soproni előadások Magyarpolányban

Az István király, az Ördögölő Józsiás, az Isten komédiása soproni előadások, és a Silentio transeó - A XX. század elhallgatott irodalma pódiumest is szerepel az első Magyarpolányi Nyár programjaiban.

Az eseményről tartott magyarpolányi sajtótájékoztatót Pataki András, a soproni teátrum direktora, a Magyarpolányi Passió rendezője kiemelte: a mélységeket, igényességet kereső színházi programmal nem

a közönség kiszolgálása a feltétlen céljuk, hanem a közösség építése, az értékorientált, közös gondolkodásnak a létrehozása, annak keresése. Ez tovább erősítheti az identitást, kulturális érték közvetítést helyi szinten is. Reméli, hogy a településen kívülről, Veszprém megyéből is érkeznek nézők az előadásokra.

A tájékoztató elhangzott, a településen 2018-ban MaloM Program néven indult befogadó színházi sorozat a Művelődési Ház felújítása miatt ebben az évadban megszakadt. A felújított épület Zöld Élet Háza néven épül újjá, ebben kapnak helyet az ösztönözni kívánó befogadó színházi előadások.

Az épület színházi programjainak újraindulását színházavatóval egybekötött előadással ünneplik június 25-én 19 órakor, amikor a Soproni Petőfi Színház és a Forrás Színház koprodukciójában készült előadást, Sík Sándor István király című tragédiát mutatják be.

Dr. Várszegi Tibor, a MaloM program művészeti vezetője el-

mondta: az országban több helyen szervezett befogadósínházi előadásokkal, valamint a mostani nyári programokkal az a törekvésük, hogy a minőségi művek, társulatok jelenlétével emeljék a közösségi tudatszintet. Éljen együtt a közönség az előadásokkal, és bízik abban, hogy ezek az élmények átsugároznak a hétköznapiakra, az egész településre, annak kulturális életére. Ezt segítve bérletrendszerrel is kialakítottak a nyári előadásokra. A produkciókat a Tájház pajtája mögött felépülő szabadterei színpadon tartják, ahová átszállítják a polányi passió nézőterét. Gróber József, Magyarpolány polgármestere örömet fejezte ki, hogy hagyományteremtő szándékkal létre tudták hozni az első Magyarpolányi Nyár eseménysorozatot, amely így kísérőrendezvénye a Magyarpolányi Passiónak. Hangsúlyozta, a kulturális kormányzat támogatásának köszönhetően a település költségvetését nem terheli meg a kezdeményezésük. Bízunk abban, hogy a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővá-

rosa programhoz is tudnak csatlakozni majd.

A Magyarpolányi Nyár programja:

Június 25. (szombat) 19 óra: Sík Sándor István király tragédia a Soproni Petőfi Színház és a Forrás Színház koprodukciója

Augusztus 3. (szerda) 20 óra: Tamási Áron – Szarka Gyula: Ördögölő Józsiás zenés tündérvjáték - A Forrás Színház, a Soproni Petőfi Színház és a Zentai Magyar Kamaraszínház koprodukciója

Augusztus 4. (csütörtök), 20 óra: Silentio transeó - A XX. század elhallgatott irodalma pódium-előadás

- a Forrás Színház és az Esztergomi Vársínház koprodukciója

Augusztus 5. (péntek), 20 óra: Kátóna Imre: Isten komédiása zenés játék Assisi Szent Ferenc életéről - A Soproni Petőfi Színház előadása

Augusztus 6. (szombat), 20 óra: Bogányi Gergely Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművész koncertje a Forrás Színház produkciójaként.

A településen a hagyományok szerint idén is megrendezik a Magyarpolányi Passiót, melyet a helyi lakosok adnak elő a Kálváriánál. Az előadások időpontjai: június 2., 3., 4., 5., 10. és 11. este kilenc óra.

Vasak és bársonyok - egyazon hely kínálatában

Kifejezetten színpadgépészet fel foglalkozunk alapjában véve színházaknak, kulturális intézményeknek dolgozunk, a szolgáltatásaink között megtalálható a tervezés, gyártás, helyszíni telepítés és termékforgalmazás is. Ezek mellett pár éve egyre erőteljesebbé vált a függönyös vonalunk, ebben elsősorban a lányom, ügyvezető társam mélyedt bele, s ezen a területen született meg legutóbbi büszkeségünk is, az Operaház előfüggőnye – foglalta össze pár szóban Barna János, a Színpad- és Emelőgéptechnika Kft. ügyvezetője vállalkozásuk portfólióját.

– Kezdjük először a múlttal, visszatekintve milyen volt a tavalyi évük?

– A tavalyi év első felében még nem játszottak a színházak, de ennek a mi részünkről nem igazán volt jelentősége, hiszen olyan nagy munkák vég stádiumához értünk, mint a debreceni Latinovits Színház, vagy a Magyar Állami Operaház, s ezek erősen lekötötték minket. Általánosságban elmondható, hogy a működésből és használatból adódó javítások maradtak el, amikre most kivételes időpontok nyílhattak volna, hiszen évad közben nagyon nehéz elvégezni nagyobb javításokat az előadások és próbarendek között. De mivel a színházaknak nem voltak bevételeik, pénzük sem volt ezeket a munkákat megrendelni vagy ha volt pénzük, félték, hogy meddig lesz elég. Aztán a második félévben kitisztult a kép, minden nyitott és nyitva is maradt, őjult erővel indultak a karbantartásaink.

– A közelmúltban fejeződött be a már említett Operaház, pontosan mikor is?

– A mi ottani munkáink idén február 15-én fejeződtek be, a hivatalos megnyitó márciusban volt. Azóta is folyamatosan játszanak, illetve próbálnak benne. Ez a kivitelezési munka a mi részünkről nagy feyvertény volt, amire büszkék vagyunk. A Latinovits Színház átadása mostanában zajlik, május végén már ott is előadást láthat majd a közönség.

– Olyan beruházásaik is vannak, amik majd most kezdődnek el?

– Némiképp megtorpantak a dolgok, nem igazán látjuk, még mit hoz a jövő. Azt tudni, hogy több színház elő van készítve rekonstrukcióra, de a pályázatok még nem jelentek meg. A Modern Városok kormányprogramban benne vannak a tervezett beruházások, nyilván az anyagi helyzet alakulása, az Unióból beérkező pénzek határozhatják meg, mi mikor indulhat el.

Ettől függetlenül az ez évi kapacitásaink le vannak kötve, szeren-

csére van bőven mit csinálnunk. A debreceni Latinovits átadása után jól is jön egy-két lazább hónap, amikor rendezni tudjuk házon belül a sorainkat. Ez az új telephelyünkre vonatkozik, aminek a műhelyébe már jól berendezkedtünk, de a raktár rész még kialakítás alatt van.

– Mit kell tudni erről az új telephelyről?

– Veregyházon a Vadvirág utcában épült fel, egy teljesen új iparterületen. Nagyon örülök, hogy minden úgy sikerült, ahogyan megterveztem, mert nem engedtem az elképzeléseimből. Ez kezdődik azzal, hogyha valaki bejön az utcába és minket keres, akkor már az épület külsejéről meg tudja állapítani, hogy jó helyen jár.

Maga az épület kész. A belső berendezése is megtörtént, egy megtervezett úton halad az új gépek berendezések beszerzése és beépítése, pl. heteken belül beépítésre kerül a festőkabin. Megtervezett gyártási sor szerint alakítottuk ki a műhelyterképet, ami kezdődik az alapanyag beérkezésével, darabolással, hegesztéssel, festés és végül összeszerelés, csomagolás, tárolás. Nagy kapacitású polc-rendszereink segítségével átlátható és könnyen hozzáférhető a raktárkészletünk. Bár jelenleg a hidegárukat is bent tároljuk, de rövidesen ezek helye is felszabadul, a hidegáru raktár elkészültével.

– Számokkal hogyan jellemezhető mindez?

– A telek 2500 négyzetméter, a gyártórész alapterülete 800 négyzetméter, az irodák 160 négyzetméteren vannak, s ehhez jön még kb. 80 négyzetméter szociális rész, öltözők, zuhanyozók, mosdók. A kora nyáron szeretnénk még egy 160 m²-es hidegáru raktárrésszel is bővíteni, ez még előttünk áll.

Üzemünkben 15-20 ember kényelmesen tud dolgozni, az irodában 12 munkaállomást alakítottunk ki és egy 16 fős tárgyalót, de nem tervezünk, ekkora létszámot, csak ha feltétlenül szükséges, 3-4 fő van a műhelyben állandó jelleggel, a többiek külső munkákon dolgoznak. Párhuzamosan működik a Budapesti és itteni irodánk is.

– Tudjuk, hogy az építőiparban az anyagárak szinte naponta változnak, ez mennyire jelentkezik önöknél?

Mi ugyan nem az építőipar része vagyunk, de a mi szerződött alapanyag vagy eszköz beszállító partnereink is úgy adják ki az árakat, hogy az aznap éjfélig, jó esetben 2 hétig érvényes. Viszont ezt mi, a bevállalt munkáknál már nem tudjuk érvényesíteni, szinte lehetetlen prognosztizálni az árakat. Azért - hogy lehetőleg biztosítva legyünk - igyekszünk

időben a szerződések aláírása után rögtön a projekthez szükséges legtöbb anyagot megvásárolni. Ezekben benne áll a pénzünk, de bizonyos esetekben részszámla kibocsátásával enyhíthetünk az anyagi nyomáson. A vasanyagok 4-500 %-al emelkedtek, a motorok, hajtóművek, vezérlés alkotó elemei, sőt a faanyagok, textiliák stb. is többszörösükbe kerülnek. Negatív érdekességként még annyit, megjelentek az üzleti életünkben eddig ismeretlen tényezők, amik a szállítási határidőkre vonatkoznak. Amit eddig 4-6 hétre vállaltak el beszállítani, azok hirtelen 6-8 hónapra növekedtek. Rengeteg cég leállt, illetve tönkrement a pandémia alatt, megszűntek a raktárkészletek, eltűntek az alapanyagok. Ma már nem csak az történik, hogy mindent akkor kezdenek betenni a gyártási sorba, amikor erre konkrét megrendelést kapnak, de a megrendeléssel egy időben gyakran előleget is kérnek. Attól tartok, ez az állapot egy-két évig, még így is marad, mert bár a pandémia lecsengeni látszik, de bejött az ukrán háborús helyzet. A háborúban érintett országokban nagyon komoly vasanyag gyártás folyt, ami most értelemszerűen megállt, s bár mi nem vettünk tőlük, az itteni piac vásárlói, áttentek azokra a helyekre, amik a mi beszerzési csatornáink voltak. Ezt a hirtelen megjelent igénynövekedést viszont ők nem tudják kielégíteni, ezért alakultak ki a fent említett eltolódott szállítási határidők.

– A járvány miatt sok külföldi vásár elmaradt, mi lesz a Színháztechnikai Szövetség éves rendezvényével?

– Ezek érthető okok miatt a pandémia alatt elmaradtak, de folytatni szeretnénk. Idén szeptemberben elsőnek egy fórumot tervezünk, amely technikai előadásoknak fog helyet adni, de néhány négyzetméteren a cégek is bemutatkozhatnak igény szerint. S tervezük az eddigi nagy sikerű kiállításoknak is a megtartását jövő évtől kétévenként.

– Most pedig a bevezetőben említett nevezetes előfüggönyről mondjon, kérem pár mondatot.

– Előljáróban annyit, hogy eddig is foglalkoztunk színházi függönyökkel, de most egy lényegesen magasabb kategóriáról beszélünk. Ez az előfüggöny, egy olyan termékünk, ami valóban méltó az új Magyar Állami Operaházhoz, már csak azért is, mert tudtommal, egész Európában nincs hozzá fogható. Színvilágában teljesen egyedi, 1.80 méter magaságig díszített, rojtokkal, bojtokkal, paszományokkal, s ezek mind teljesen egyedi, kézzel készített mestermunkák. A függöny kizárólag nemes pamut és selyem anyagokból készült nem az a kategória, amit egy átlag színház megengedhetne magának.

A színházi függönyök készítésénél van mögöttünk egy cég - kizárólagos hazai forgalmazói vagyunk a J&C Joel cégnek - aki több mint 5 éve a szerződött partnerünk. Eddig csak a különféle színházi textiliákat szereztük be tőlük, a varrást pedig mi magunk végeztük, azonban az Opera esetében a főfüggöny varrása is Angliában készült.

– Miért volt erre szükség?

– Ez egy annyira egyedi termék, hogy mindenből a legjobbat kell hozni biztosítani. A tervezéssel kezdtük, elsőnek 3D-és látványterveket készítettünk, majd ezek elfogadása után kezdődött a versenyfutás az idővel. Az egyedi színű bársony gyártása 4 hónapot vett igénybe. Közben elkészült a szintén egyedi mintázatú hernyóanyag - melyből lézervágással lett kivágvá a minta - s elkészültek az egyedileg gyártott rojtok, bojtok, paszományok és zsinórok. Ezek után kezdődhetett meg a varrási munka Angliában. Az igazi kihívást nem a nagyméretű függöny összevarrása jelentette, hanem a rátétek kézi varrással történő felhelyezése. Egy többszáz négyzetméteres termet kell elképzelnünk, ahol az óriás szabász asztalon kiterítik az összevarrt sávokat, felmásznak rá, gombostűkkel kitzük a díszítések helyét, majd kézzel felvarrják rá azokat. Érdekes, hogy ezek közül a varrók közül hárman koronavírussal lettek, így más varrókkal csináltattak próbavarrást, de azok nem feleltek meg a magas elvárásnak, így bármennyire is szorított az idő, meg kellett várni a legjobb szakemberek felgyógyulását. Sok éves tapasztalattal rendelkező kezek dolgozhattak csak a függönyön. Nagyon kevés idő volt a kivitelezésre, ha most kezdenék a projektnek, realisan minimum dupla ennyi időre vállalnánk a megvalósítást. Jelen esetben az anyag kézhezvételétől 2 hónapunk volt rá. Partnerünk szerencsére megértette a projekt fontosságát és éjjel nappal dolgozva teljesített, így mi is időben tudtunk végezni a beüzemeléssel.

Az auditorium (nézőtér és páholyok) függőyeinél könnyebb dolgunk volt, hisz itthon tudtuk megalkotni a tökéletes formát. Hosszú hónapok, megszámlálhatatlan ötlet és próba után tudott megszületni az a szinte véletlenül tűnő, lazan felrakott páholy függőnyzet, mely mögött nagyon komoly matematika, anyagszelvény számítás és a meg-

kutatott múlt újraélesztése van. Egy rekonstrukció elsődleges feladata, hogy visszaállítsa a múlt pompáját, ebben a házban ez padlástól a pincéig sikerült. Büszkeségünkre, mi tehetünk fel a koronát ezzel a hihetetlenül minőségi anyagokat felvonultatott függőnyzettel.

– Gépek és függönyök. Nem állnak ezek távol egymástól?

– Nem, hiszen a függönyök mozgatóját az általunk beépített technikák végzik el. Manapság a minimális elvárás, akár egy művelődési házban is, az 1m/s sebességű, fokozatmentesen szabályozható függőnymozgató. A mozgató irányja szempontjából is megkülönböztetjük a bayreuthi - ami két oldalról lendül be - a görög - ami vízszintesen két irányba széthúzódik - és a kortina - ami függőlegesen emelkedik fel - mozgatói lehetőségeket. Az Opera függőnymozgatója mindhárom funkciót tudja. De rajtuk kívül vannak a zuhanó függönyök, a felhőfüggönyök, a revüfüggönyök. Mi minden fajta függőnyt igény szerint készítünk el és nagy örömünkre, ezekre van is igény.

A mozgató módja befolyásolja a függőny élettartamát is, mondjuk a bayreuthinál ez nem több 8-10 évnél, hiszen állandó oldalra fogás gyűrődést okoz, ami egy idő után meglátszik a függönyön, és különösen akkor lesz látványosan gyűrött, ha felhúzzák, s napokig nem nyúlnak hozzá. Ez a tartós szorítás okozhatja azt, hogy megtörik az anyag, akkor pedig azokon a helyeken foszlani is kezd majd. A görög és kortinai kíméletesebb az anyaghoz, ott 15-20 évig is elhasználhatnak egy függőnyt. De a függőnynek nem csak a gyűrődés, hanem a színházakban megtalálható iszonyú mennyiségű por is az ellensége. Ez beleeszi magát az anyagba, a lámpák - főleg a régebbi típusúak - pedig szinte beleégetik ezeket az apró szemcséket, ez indokolná minden függőnynél a kb. 10 évenkénti cserét.

Kézenfekvő lenne a mosás, azonban ezzel az a baj, hogy a víz hatására a függőnyanyagban lévő lánghatásmentesítő kicsapódik, ennek hiánya pedig tűzvédelmi problémákat okoz. Marad a vegyi tisztítás, de én azt is szoktam javasolni megoldásként, hogyha lehetőség van rá, vegyék le az anyagot, terítsék ki és kíméletesen, de alaposan porszívózzák át. Természetesen cégünk ebben is tud segíteni a színházaknak.

Tölgyesi Tibor

Az áldozati oltártól a mai abszurd színműig

„Ha igazság nincs, semmi sincsen!” Fazekas István Jókai-díjas drámaíró egyik hőse mondja ki ezt a szentenciát, Szabó Dezső Feltámadás Makucskán című elbeszéléseinek színpadra írt változatában. A több egyetemen is oktató színpadi szerző a színház eredetéről és lényegéről illetve az említett elbeszélés színpadra írásának aktualitásáról mondja el gondolatait.

Őn hogyan látja, mióta beszélhetünk színjátszásról, s miből mivé fejlődött az idők alatt? Meggyőződésem, hogy az embernek a játék, az utánpótlás, lényegében ugyanolyan antropológiai sajátossága, mint az, hogy lélegzik, eszik, iszik, játszik, örül, bánkódik, énekel, verseket ír, táncol vagy akár szobrokat farag. Aki az utánpótlást jól csinálja, az igazából átlényegül, az átlényegülés pedig már színészi alkotómunka. Ilyenformán tehát azt mondhatjuk, hogy valamiféle színjátszás mindig is volt az emberiség történetében. Arnold van Gennep, belga antropológus 1908-ban tette közre azt a tanulmányát, melyben egy igen gazdag etnológiai anyagon mutatta be, hogy minden kultúrában kialakultak a performansz bizonyos fajtái. A születéshez, a halálhoz, a pubertáshoz, az esküvőkhöz, a nagy válságokhoz, vagy akár magához a törzsi vadászatokhoz már a legkezdetlegesebb civilizációs képződményekben is teátrális elemek kapcsolódtak. Azt hiszem, vitán felül kijelenthetjük, hogy a színjátszás – amely először Kr.e. 1500 körül az ősi Egyiptomban, ezer évvel később az európai ókorban, ennek letűnte után pedig a Távoleteleten figyelhető meg – a mágikus rítusokból ered. A vallástudomány mai állása szerint az állatoknak öltözött, táncoló embereket ábrázoló kőkorszaki barlangrajzokat e rítusok képi ábrázolásának kell tekintenünk. Egy-két egyiptomi fragmentum jelzi, hogy III. Amenhotep udvarában már hivatásos színjátszás lehetett, ám az is kétségtelen ezekből, hogy az akkori szerezpjátékok valamely isten-kultusz liturgiájához voltak juxtapótlálva, például az egyik kőszelvé feliratából egy Ozirisz tiszteletére megtartott játékokra következtethetünk. Akárcsak az európai középkor keresztény passiójátékaiban, ebben a kultikus előadásban is évente megemlékeztek az isten szenvedéseiről, haláláról és feltámadásáról.

– **Mi a színház igazi lényege, illetve megfogalmazhatjuk-e esetleg azt is, hogy a színház minden időben szakrális esemény is? Van-e arra esélyünk, hogy közelebb kerüljünk intézményesült formájának az eredetéhez?**

– Helmuth Plessner úgy véli, hogy a színház az emberi élet mágikus tükré. S ez nyilván így is van, mert a színház – korszakoktól, kultúráktól, társadalmi szegmensektől függetlenül – mindig az ember ön-reflexiója. Kik is vagyunk valójában, s kicsoda az, aki minket megalkott? – a színház eredendően ezekre a kérdésekre keresi a választ, s igazi lényege az ezekre való válaszadás. Színház ott és akkor keletkezik, amikor az ember excentrikus helyzetbe kerül azáltal, hogy egy másik ember cselekvését szemléli, s a cselekvésben

felismeri az önértelmezés, az önmegértés lehetőségeit. Éppen ezért a színháznak minden esetben van antropológiája és van teológiája is.

– **Beszélne ezekről részletesebben?**

– Az ember mindaddig, míg tudatos gondolkodásra képes, leginkább a halállal néz farkasszemet. A halál biztos tudása felébreszti benne

a halálfélelmet, ugyanakkor a halálfélelem egy kérdést is generál: miért is kell meghalunk? Természetesen az ember halála? Az ősi civilizációk soha nem mondtak olyat, hogy nincs teremtő istenség. Ám az istenségnek való áldozat bemutatása (még a háláldozat is) mindig összefüggött valamilyen módon ember és isten konfliktusával. Az európai ember – de más kultúrák embere is – arra a következtetésre jutott, hogy a halál oka a bűn, s a bűntől való megtisztulás, azaz a katarzis érdekében áldozatot kell bemutatnia. A végső katarzis a halottak feltámadása, az örök élet.

– **Az európai kultúra bölcsője Görögországban ringott, tudjuk, hogy a színjátszást is nekik köszönhetjük.**

– Igen, és ez kapcsolódik ahhoz, hogy Dionüszosz kultusza Görögországban a Kr.e. 9. században terjedt el. Egyik áldozati ünnepe arról szólt, hogy a bakkhánok (a megtisztulni vágyók) és velük az ifjakból álló kórus is, nagy csinnadrattával felvonultak, majd az Akropolisz déli oldalán, miután a kórus elénekelte a kecskéneket – az úgynevezett tragoidiát – az orkhésztra közepén elhelyezett oltáron feláldozták a bűnök váltságául odaszentelt kecskét, az embert helyettesítő áldozatot. Az oltár mögött volt a szkéné (sátor), ahol az áldozati eszközöket tárolták, s az orkhésztrát majdnem körbevonta a theatron, ahol a nézők, mint az áldozati szertartás részesei foglaltak helyet. Viszont ekkortájt terjedt el a Termékeny Félhold országában az a vallási

meggyőződés, hogy az istenségnek nem a bemutatott áldozat, hanem a valódi bűnbánat a kedves, tehát az igazi áldozat maga az összetört szív, ez a nézet eljutott görög földre is. Ennek nyomán születik meg a tragédia-költészet és a görög színház, ugyanis az történik, ami a maga korában nyilván szentségtörésnek számított, ám mégis szükségszerűen következett be: az ember és isten konfliktusának bemutatásához a kórus mellett

az orkhésztrán megjelent az isten is. Egy ember, aki istenné lényegült, a színész, aki Dionüszoszt alakította. A szakrális eseményhez még szorosan kapcsolódó – a színész és kórus közötti párbeszéd által megvalósuló – színjáték felkeltette a bűnbánatot.

– **Jól értem, hogy ekkorra az oltár lényegében feleslegessé vált?**

– Úgy van. Ugyanis ennek a fajta teatralitásnak egyenes folyománya, hogy az ember bűntől való szabadulásának kérdése is óhatatlanul előke- rül. Megjelent hát a másik színész is, aki a bűnnel, a végzetel szembeszálló hőst alakította, s vele együtt megjelenik a proskhénion, amit hívhatunk akár színpadnak is. A kórus marad a proskhénion által megfele- zett orkhésztrán, ám az emberi küzdelem színtere maga a színpad lesz. Megválthatja-e az ember önmagát? Nyilvánvalóan nem. Ám a bűnnel, a végzetel szembeszálló hős bukása mindannyiunkat felmagasztosít. Az ő értünk való elbukása lesz az igazi áldozat, s innentől felesleges az oltár, hiszen a hős bukása által török össze bennünk a szív: a színész átlényegü- lése és a nézőknek az azonosulása adja immár az igazi katarzist. Ezzel létre is jön a görög színház, megszü- letik a tragédiaköltészet.

– **Ez nyilvánvalóan a tragédia, de mikor és miért jelenik meg a másik műfaj, a komédia?**

– Arisztotelész a Poétikájában azt írja, hogy a dórok találták ki a drámát, a megaraiak a komédiát, s

más peleonészosi népek a tragédiát. A drámai játékot igazi művészeti magaslatára Attika emelte. A Nagy Dionüsziaikat Athénban Peiszisztratosz vezette be Kr. e. 534-ben. Ezek nemcsak a pompé-ból, a nagy felvonulásból és a Dionüszoszt dicsőítő énekekből állottak, hanem dráma- versenyekből is, itt már az induló szerzőtől eljátszottak három tragédiát és egy szatírtjátékot. Ez utób- bírói keveset tudunk, de komikus,

grotzesk darab lehetett. Sokan a szatírárt is ebből a játékból származ- tatják.

Aiszkhülosszal elkezdődik a tragédiaköltészet virágkora. Ő már jelenetként két színészt alkalmaz, kísérletezik a kórusral, van díszlet és festett háttér, zene, hangeffektek, a színészek a karakternek meg- felelő maszk, jelmez. Szophoklész már jelenetként három színészt szerepeltet, Euripidész pedig any- nyit, amennyit éppen helyesnek vél. A deus ex machina Aiszkhülossnál még csak egy technikai szerkezet, amelyik liftszerűen volt működtet- ve, s fentről ezen ereszkedett le, s eb- ből szállt ki az isten, Euripidésznel azonban már dramaturgiai elem is. A tragédiával párhuzamosan meg- jelenik a komédia műfaja is. A görög ókomédia – s ez Arisztophanész művei alapján jól megfigyelhető – a görög tragédiaköltészet görbétükre. Persze azt ne felejtjük el, hogy volt- ták kocsmaszínházak is, ahol a szó- rakoztatás legegyszerűbb stíljével nyilvánultak meg.

– **A mai színház mennyit ör- zött meg a görög színházból?**

– A görög színház és a görög dráma hosszú évszázadokra eltűnt az emberiség életéből, ám amikor újból előkerült, megkerülhetetlen- né vált. A színház, mindazt, amit a görögöknek köszönhetünk, a „meg- szüntette megtartani” eleve alapján lényegében mind felhasználja, s többnyire úgy, hogy a néző sokszor nem is sejtí, hogy az ókori tradíciók újrafogalmazásával találkozik.

– **Lépjünk át a mába, s ha már szó esett a szatíráról, beszéljünk arról is, hogy nemrégiben színpadra írta – szatirikus formában – Szabó Dezsőnek a Feltámadás Makucskán című elbeszélést. Hogyan jött ennek az ötlete, s milyen nehézségekkel találkozott írás köz- ben?**

– Dörner György az Újszínház igazgatója kért fel, hogy írjak egy színdarabot ebből a szatírából, s en- nek az elvállalásához természetesen az is kellett, hogy én eszemileg is azonosulni tudjak a művel.

Szabó Dezső elbeszélése egy olyan abszurd, melyet áthat az ábrázoló realizmus logikája. A színpadra írás során ezt a logikát meg kellett őrizni, ám a mű eredeti belső világát a konfliktusok kibontása érde- kében nagyobb arányúvá kellett fejlesztenem, ezáltal a kompozíció is testesebbé vált. A Feltámadás Makucskán a magyar irodalom leg- káprázatosabb politikai pamfletje. A Zalába elképzelt kis faluban (a Bölcsők Makucskán című elbeszélé- sében egyébként Szabó Dezső ezt a fikatív települést Baranyába teszi) húsévtvasárnapján feltámadnak a halottak, s mert követelni kezdik korábbi pozícióikat, egészen a Par- lamentig tornyosuló országos ka- lamajka és jogi végeláthatatlanság keletkezik. Egy szatirikus mozza- nat és lelepleződik minden, ami az életben tisztátalan. Élők és holtak szembenállása az alapkonfliktus, mely a szatíra megírásához bőse- gesen elegendő, ám a színpadon az alapkonfliktus nem lehet azonos a drámai konfliktussal, mert az gúzs- ba kötné a színpadi cselekményt. A dráma heurisztikus műfaj – meg kellett találnom és ki kellett bonta- nom azokat a konfliktusokat, mely- lyek az alpművet mozgásba hozták, melyeknek epicentruma felé haladva egyik jelenet következik a másiktól, még akkor is, ha azok között látszó- lag nincs ok-okozati összefüggés, ám a végére minden kerek egészé válik. A megtalált drámai konfliktus által az elbeszélést egy tágasabb histori- kumba helyeztem, megtartva Szabó Dezső szellemiségét és parádés hu- morát. Ez a konfliktus a pénz utáni vágyból és az ahhoz kapcsolódó po- litikai korrupcióból fakad föl.

– **Miért lehet ma is aktuális ez a mű?**

– Leginkább azért, mert ma is rámutat alapvető hibáinkra. Az el- beszélés megírása óta eltelt kilenc évtized, s valljuk be: semmit sem javultunk! Egy kicsikét tehát önar- képünk is ez a mű. Nagy Viktor ren- dezői felfogásában pedig sokkal több is lesz annál. Nem tagadhatom, saját sorsom is inspirált abban, hogy ebből a műből színdarabot írjak. No, meg a felismerés: ha igazság nincs, sem- mi sincsen! Igazság nélkül csonka az ország, s halottaink is velünk együtt elárvulnak.

Tölgyesi Tibor

Bánk bán veszteségtörténete Melinda szemén keresztül

A mű köbe vésett konvencióitól elszakadva, egy páratlan fekete-fehér világban lett otthonra az opera ösválozata alapján színpadra álmódott Bánk bán balett-feldolgozás, amelyet a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház opera-keresztmetszetének folytatásaként, de önálló produkcióként állított színre a Kecskeméti City Balett táncművészeinek szereplésével Barta Dóra rendező-koreográfus. Vele beszélgettünk a táncszínházi előadasként Magyarországon elsőként bemutatott Bánk bánról.

– Az első felvonás opera, a második balett – két különböző műfaj, de ugyanaz a mű, a klasszikus és mindenki által jól ismert áriákkal és dallamokkal. A nehezített terep ellenére sikerült a duplikációt elkerülve mai, a Bánk bán sajátosságait mégis büen megőrző koncepciót megalkotni?

– A rendezői koncepciót nagyban befolyásolta az a tény, hogy egy este alatt két Bánk bán lát a közönség – ez rendkívül komplex gondolkodást követelt tőlem. Számomra kiemelten fontos a néző, ezért igyekeztem figyelembe venni, hogy mire a mi előadásunkhoz elér, már másodsorra találkozik a cselekménnyel. Egy ilyen helyzetben a lényegi ismétlődések alapvetően elkerülhetetlenek, így azon dolgoztam, hogyan tehetem ezt a sajátos helyzetet különleges színházi élménnyé. Továbbá feladatomban éreztem, hogy a produkció önmagában, teljes értékű műként is megállja a helyét, ezért tüpontos tervezésre volt szükség. Én az opera ösválozatát használtam,

annak dramaturgiáját követtem, míg az első rész operakeresztmetszetéhez a Nádasdy-féle átdolgozását használták alapnak. A tánc mint műfaj megkívánja az érzékiséget, érzelmegazdagságot, valamint az asszociatív többlettartalmak megjelenítését, ez a táncművészet segítségével azonban egyedi módon demonstrálható. A koncepció lényegi pontja az volt, hogy ezen a területen dolgozzak a legtöbbet. Így váltak rendkívül fontosossá a szereplők, a jellemeik, illetve az alapszituáció, amelybe a történet beágyazódik. Kiszakítottam a korból, egy már meglévő területről, és igyekeztem egy olyan Bánk bán élményt megteremteni, ahol az ő veszteségtörténete végig ki tud rajzolódni bármely korban és bármilyen helyszínen.

– Mégsem egyedül órá összpontosul a figyelem, hiszen Melinda éppoly jelentőségteljes a te értelmezésedben, mint Bánk. Az előadás alcíme is ez: „Jelszó: Melinda”.

– Mindig érzékenyen kezelem a sorstörténeteket. Míg egy Bánk bánban fókuszálhatnánk kizárólag a címszereplőre, én úgy éreztem kereknek, ha mellette Melindára is legalább annyira odafigyelek. Inspirált az ártatlansága, a sodródása, az erkölcsi tisztasága, illetve az a reményteli, világos szituáció, ami a kezdeteknél körülveszi őt. Ezt szimbolizálja a tiszta, fehér tér, amely a szépségét adja ennek a világnak. Melinda sodródása tökéletesen párhuzamba állítható azzal a veszteségtörténettel, amelyet a fehérből feketebe való átmenet is hivatott jelképezni, utóbbi épp ezért nem

csak a gyászt, hanem az elveszett jót is szimbolizálja. Úgy gondolkodtam Melindáról, hogy a szeme akár egy tükör is lehet, amely megerősítés arra, hogy bizonyos folyamatokban lenne lehetőség visszafordulni, vagy azokat megállítani, esetleg nem törődni az eseményekkel. Ez a gondolkodás kiolvasható a darabból magából is, de úgy éreztem teljesnek, ha egy szereplőn keresztül még erősebben nyomon követhetővé és de-

monstrálhatóvá tesszük. Egyébként is jellemző rám, hogy a műveimben rendszerint elmélyülten foglalkozom a női sorssal magával. Melindára az első pillanattól kezdve kíváncsi voltam.

– Milyen vezérelv alapján osztottad rá a szerepeket a táncművészekre?

– Úgy építem a társulatot, hogy annak tagjai külső és belső tulajdonságaikban is különbözőek legyenek, mégis jól működjenek csapatként. Ez a törekvés most is kapóra jött, egy ilyen széles karakterarzenál esetében így ugyanis jóval könnyebben talállok a szerephez illő táncost. Persze volt néhány dilemmám: kezdetben furcsának éreztem, hogy Petúr és Tiborc szerepét a két olasz művészünkre osztottam, ám látva, milyen egyértelműen és önazonosan jöttek létre a karakterüket jellemző identitásjegyek, visszaigazolást kaptam arról, hogy valójában nem a külsőségek, hanem a legmélyebb gondolat és a szív a fontos – ami eléggé hasonlóan képes értelmezni. Összességében úgy érzem, sikerült megtalálnom mindenki számára a neki legideálisabb karaktert.

– Gertrudis jelleme tökéletesen kirajzolódik a részletgazdag jelenetek sokaságából. Mögötte húzódik meg minden, ami képviseli a romlás indikálását, mégis az övé az egyik legerősebb és legszívbelemarkolóbb jelenet, amely azt sejteti, számodra ugyanolyan fontos megmutatni a negatív karakterek mögött húzódó érzéseket is.

– Ő fontos szereplője ennek a történetnek, tulajdonképpen általa jön létre a feszültség a fekete és fehér közt. Tisztelem a számomra negatívabb kontextusba helyezett szereplőt és a hozzá kapcsolódó gondolatrendszert, mégis fontos volt számomra, hogy az általa demonstrált világ is el tudjon pusztulni. Gertrudis nálam több volt, mint csak Gertrudis, a Gertrudis lét érdekelt. Szerettem dolgozni azon a duetten, amelynek rendkívüliségéhez hozzájárul az is, hogy két nagyon érett művész táncolja. Ezek összhatása teszi ezt a jelenetet ilyen erőssé – ott egyszerre vannak jelen különleges előadói készségek, tánctechnikai felkészültség, valamint az ihlet jellege. Egyszerűen minden összeállt ott és akkor, nagyon hálás vagyok azért a pillanatra.

– Szöllösi Krisztina mellett, hogy Gertrudisként tündököl az előadásban, alkotótársadként is jelen volt a próbafolyamat alatt.

– Mi már gyakorlott együttműködők vagyunk. Ez jellemzően úgy néz ki, hogy konkrét, határozott rendezői elveket helyezek le, hiszen erős víziókkal rendelkezem már a munka megkezdése előtt. Jelenetekre bontottan látom és érzékelem, honnan hová szeretnék eljutni, valamint a képi világ is egyértelmű számomra. Az ő feladata kimondottan a koreográfia és a lépéskészítés azon esszenciális területére esik, ami egy nagyon erős és kötött szabályrendszeren belül ad számára teljes szárnynyitogatható szabadságot. A mi munkakapcsolatunk hosszú évekre tekint vissza, Krisztina nagyon jól ismeri a műfajhoz való viszonyomat, az alkotói világot, nagyon könnyedén létezik benne, szenzitíven reagál rá. Végül közösen alakítjuk a mozgás formanyelvét az alapvető gondolatokhoz.

– A másik fontos alkotótársad ezúttal is Tihanyi Ildi volt, aki a díszlet és jelmez megteremtésével mesés világot hozott létre az általad megálmodott fekete-fehér térben. A kezdetektől így képzelted el?

– Mindenképpen kortól és tértől függetlenül kívántam a történetet. Egy olyan előadást képzeltem el, amelyben a steril, tiszta közeg segíti a modoros, maníros viselkedés kötelezettségének elengedését azzal, hogy nincs zaj és szín a térben, csak önmagában az ember, a szereplő és az esemény. Ez a koncepció tüpontos rendezési elvet követelt, én pedig szerettem ilyen módon eljárni. Tihanyi Ildi csodálatos alkotótárs minden esetben, bár eléggé kiforrott képpel szoktam rendelkezni már a kezdeteknél. Mindig előre látom, milyen térbe szeretném behelyezni a történetet, de ő elképesztő módon képes ezt tovább gazdagítani

és megemelni, strukturálisan elhelyezni. Ebben a munkafolyamatban továbbá nagy jelentősége volt a színházban dolgozó díszítőknak, akik kimondottan magas fokú érzékenységgel vettek részt a produkcióban, és ezért rendkívül hálás vagyok. Nekik köszönhetően már-már táncosi

érzékenységgel gördülnek a falak, ez pedig nagyon sokat hozzá tud tenni egy előadás érzéki, vizuális megjelenéséhez. A jelmezek pedig egyszerűen fantasztikusak! Kiválóan és részletgazdagon érzékeltetik a karaktereket; megkockáztatom, hogy akár egy Bánk bán divatbe-

mutatón is gyönyörűen megállná a helyüket.

– És ez még mindig nem minden, a számos különlegességet rejtő előadásban ugyanis még tovább emelte a nívót az Ulrich Gábor által készített animáció.

– Melinda és Bánk gyermekét megszemélyesíthettük volna a valóságban is, de úgy éreztem, hogy ezúttal kikerülném ezt a kötelezettséget, és elképzeltem egy sodródó édesanya és küzdő édesapa mellett álló homokgyermeket, aki az ő saját fura, nem túl erős karakterével vesz részt az előadásban – csak úgy, ahogyan a homokszemet fújja a szél. Az animáció azért tökéletes erre a célra, mert annak lényegét csodásan meg tudja fogni, hogy nem kizárólag egy konkrét személyről van szó. Fontosnak tartottam, hogy Kecskeméten alkotom ezt a művet – a homokkal való áthajlásban azt éreztem, közelebb jutok Katonához. Számomra is fontos ez a város. Ez egy fura kötőelem lett, amivel úgy éreztem, kötődöm hozzá, és utalok arra a magatartásra, hogy alkotóként Kecskeméten létezni és dolgozni fontos ismérv és lehet egy önazonos, nagyon erős indikátor. Így tehát a homok egyik olvasata biztosan a Katonához köthető kapcsolati rendszerem, amelyet a próbafolyamat közben végig megéltem.

– Ez idő alatt gyakran meséltél a táncművészeknek arról a bizonyos, Katonához köthető száz forintról. Mi a jelentősége ennek a történetnek?

– Tudom, hogy Kecskemét milyen fontos volt Katona József számára, és nagyon különlegesnek és jelentőségteljesnek tartom, hogy éppen ez a város vásárolta meg tőle a Bánk bánt, mindössze száz forintért, miután többszöri visszautasítás után sem került színpadra. Ha ezt a száz forintot nem áldozza a város a kiadásra, most nincs dupla Bánk bán bemutatónk. Nem beszélve Erkelről, aki köztudottan alig hagyta el a határt, erősen kötődött az országához. Mindkét alkotó esetében éreztem azt a paralellitást, ami bennem is dominál. Én is a határon belül maradtam jellemzően, pedig számos esetben dolgozhattam volna külföldön, mégis úgy döntöttem, hogy itthon szeretnék alkotni. Mostanra már nem csupán értem, de megértem annak a súlyát, hogy valaki dönt arról, hol él, hol létezik, hol alkot és mihez kötődik.

– A magyarság kérdése, a magyarokhoz való kötődés és alkotási vágy ezek tekintetében világos és

érthető, ugyanakkor a nyelv nehezítő tényező a tánc értelmezésében. Hogyan tudtál a műfajra tekintettel lévő kulcspontokat találni a klasszikus Bánk bán áriákon keresztül?

– Az utóbbi időben nagyon sokat dolgozom klasszikus zenével, ugyanakkor azt gondolom, a kortárs táncszínházhoz, illetve a megújult balettformákhoz már korszerű kortárs zenék kötődnek. Én viszont szeretem mixelni ezeket, ugyanis úgy gondolom, a korszerű zenei tartalmak megcsillogtatják a klasszikus zenét, és a mai fülnek kimondottan támogató magatartást biztosítanak. A nehezítő tényező jelen esetben az volt, hogy ez nem kifejezetten klasszikus zene, hanem egy opera. Egy olyan opera, amelynek az instrumentális része nagyjából csak tíz százalék. Nem igazán tudtam olyan részeket kiválogatni, amelyeknél nincsen énekes. Ráadásul ezúttal magyar nyelven énekelnek. Nálunk az alapvetés, hogy nem azt mutogatjuk el, ami éppen elhangzik, hiszen az kortárs táncszínházi, sőt alapvetően színházi értelemben is nagyon-nagyon didaktikusan hatna. Hatalmas súlyként nehezedett a vállamra, hogy miként lehet egy magyar szöveget úgy megkoreografálni, hogy miközben nem azt mutogatjuk el, amit hallunk, az összehatása mégis izgalmas, újrafelfedezésre készítő, de ugyanakkor jól értelmezhető legyen. Szükségem volt a tapasztalomra, hiszen több mint száz koreográfia létrehozása van már mögöttem. Ilyen azonban nem sok volt. Operára többször dolgoztam már, de nem magyar nyelvűre, így ez kifejezetten nagy kihívás volt a számomra. A klasszikus zene mindig kötelez, még hozzá arra, hogy azt csináljam, amit ő diktál. Ebben megtalálni az alkotói szabadságot jóval nehezebb, mint egy atmoszferikus zenei tartalomban a saját törvényeim szerint bánni az idővel és a térrel. A klasszikus zenénél szoros szabályok mentén kell dolgozni, néha támogatni azt, néha pedig éppen a kontrasztra törekedni. Fontos volt tehát, hogy egy olyan Bánk bánt hozzak létre, amely korszerű színházi élménnyel ajándékozta meg a nézőt, és megadja azt a lehetőséget számára, hogy újraértelmezhesse magában a történetet.

Morva Daniella

Elisabeth-jubileum a Kecskeméti Nemzeti Színházban

Újabb fejezetéhez érkezett a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház által tavaly októberben bemutatott Elisabeth című musical. A Szente Vajk rendezésében látható produkció már a premier óta nagy sikernek örvend, a közönség soraiban gyakran foglalnak helyet visszajáró nézők, akik számos alkalommal, egyesek több mint tízszer látták az előadást.

A teátrum dolgozói és a társulat számára is hatalmas öröm, hogy

május 8-án, a délutáni előadást követően a színpadon köszönthettük a húszeszedik nézőnket. A szerencsés úriembernek a Luigi Luchenit alakító Serbán Attila adta át az 50. jubileumi előadásra szóló páros belépőjegyet és egy Polyák Lilla által dedikált műsorfüzetet.

A kerek előadásszám színházi értelemben mindig megtisztelő és ünneplésre ad okot. Különösen igaz ez a vidéki színházakra, amelyek esetében egészen rendkívüli, ha egy produkciót ötven vagy még több al-

kalommal műsorra tudnak tűzni. A Kecskeméti Nemzeti Színháznak a jubileumi évadban ez sikerült, június 2-án ugyanis az 50. Elisabethet ünnepelheti közösen a társulat és a közönség.

A nagy sikerre való tekintettel ezzel nem zárul le a kecskeméti Elisabeth története, a jövő évadban ugyanis néhány alkalommal még találkozhat a közönség ezzel a grandiózus produkcióval.

Morva Daniella

Turpinszky Gippert Béla:

ha szeretet van, akkor mindenki a legjobbat tudja kihozni magából

Turpinszky Gippert Bélát az idei évadban időutazásra hívta a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház. Azzal, hogy megkapta a teátrum által műsorra tűzött Bánk bán opera-keresztmetszet címszerepét, újra felállhatott a gyermekkorában sokat látott és fiatalként általa számos alkalommal koptatott deszkákra. Állítja, hazaérkezett.

– A kecskeméti színház minden egyes szegletéhez kapcsolódóan akad bőven mesélnivaló a gyermekkorodból. Mit jelent számodra Kecskemét?

– Nagyon furcsa volt megérkezni Kecskemétre, hiszen több oldalról is kötődöm a városhoz. Amellett, hogy itt töltöttem a gimnáziumi éveimet, az édesapám ebben a színházban volt színész, a nevelőanyám pedig balerina. Ízig-veéig színházi gyerekek voltunk, gyakorlatilag a színházban nőttem fel Orth Petivel és a Sirkó-gyerekekkel. Egy csapat voltunk, együtt bandáztunk. Visszagondolva, nem is értem, hogy tudtak pihenni szegény színészek, amikor mi az alsó szinten rollerezünk, gokartoztunk és gördeszkáztunk. Jó móka volt, akárcsak egy olasz filmben. Ezek az emlékek mind felidéződtek most bennem, nagyon jó érzés „itthon” lenni.

– Sok minden változott?

– Nincs túl sok ismerős arc, hiszen húsz év alatt ezen a pályán minden kicserélődik. Mégis úgy érzem, hazaérkeztem. A 80-as évek végén ez egy jól működő, pörgős színház volt, nyüzsgő zenei élettel és rengeteg nézővel. Régen jártam utoljára Kecskeméten, visszatérve azonban felemelő érzés látnom, hogy bár nem volt mindig így, jelenleg az akkorihoz hasonlóan, óriási sikerekben furdózik az én szeretett színházam. Ettől még inkább olyan érzésem van, mintha a gyermekkoromba tértem volna vissza. Rendre kigyózó sorok állnak a jegypénztáraknál, kapkodják a jegyeket és a bérleteket, egyszerűen pezseg a színházi élet.

– Olyannyira, hogy a nemzetivé válás óta a teátrum operaelőadásokat is a műsorára tűz. Ez repített most vissza téged Kecskemétre?

– Egészen pontosan a Bánk bán címszerepe, ami egyébként is az egyik legkedvesebb a számomra. Ez volt a legelső főszerepem, amit 2015-ben Kolozsváron kaptam meg, később pedig volt szerencsém eljátszani Debrecenben és Szegeden is, ráadásul mindháromszor más-más verzióval dolgoztunk. Nem sok tenornak volt ilyen szerencséje, hogy az összes változatban kipróbálhatta magát. Ezeknek a tapasztalatoknak köszönhetően mára sokkal több ol-

dalról ismerem Bánkot. Ő egy teljesen józan államférfiből jut el a teljes örületig. Gyakran találunk meg a hozzá hasonló, tébolyba forduló szerepek, most már örömmel mozgom ebben a világban.

– Lehet, hogy azért, mert te is magadban hordozol egy kis örültséget?

– A színpadon elképzelhető! Ezért talán a rendkívül inergazdag gyermekkoromat teszem felelőssé. A szüleim színészek, a nagyapám pedig operaénekes volt, az első találkozásom az opera műfajjal pedig Az istenek alkonya, amiben végignézttem, ahogy a papámat megölik a színpadon. Természetesen elmagyarázták nekem, mi történt, és meg is értettem, de ma már úgy gondolom, ez talán mégsem mondható átlagos élménynek! Egyébként irigylem az efféle karakterektől az egyszerű döntéshozatal képességét. Jó lenne, ha a való életben is képesek lennének arra, hogy egy kódex, az adrenalin, vagy a jelenlegi társadalmi rend alapján döntsünk. Erre az egyszerűsége, igazságra, igazságtételtre egy kicsit szerintem mindannyian vágyunk.

– Egy fontos döntést azonban egészen korán, és rendkívül könnyedén meghoztál. Sosem volt kérdés, hogy ezen a pályán helyezkedj el?

– Nem, egy pillanatig sem gondolkodtam máson. Igaz, elvégeztem a jogi egyetemet, le is doktoráltam Szegeden, de mindig is ezt akartam csinálni. 22 éves voltam, amikor éppen itt, Kecskeméten debütáltam a Cigányprímásban, onnantól magával ragadtott a színház. Érdekes, hogy négyen vagyunk fiútestvérek, rajtam

kívül mégsem választotta senki hivatásának a színházat. Mindhárom öcsém civil foglalkozású.

– Nem is tudnál mással foglalkozni?

– A pandémia alatt döbbsentem rá igazán, hogy nem. Akkor kényszerűen elgondolkodtam, hogy ha akkoriban a jogász pályát választom, most nem lennék ilyen nehéz helyzetben. Mégsem vágyódtam el egy pillanatra sem. Szerintem ezt nem is igazán lehet másként művelni, hiszen ez a szakma éppen akkor tud hosszán és jól működni, ha megszállott szerelemmé válik. Enélkül nincs értelme, és azt tapasztalom, hogy akiben nem kel életre ez az érzés, a hátráltató tényezők miatt hamar fel is adja.

– Volt szerencséd prózában és zenei előadásokban is kipróbálni magad. Nem bánod, hogy végül az opera mellett tetted le a voksod? Van ma létjogosultsága a műfajnak Magyarországon?

– Mivel egy viszonylag zárt világban létezem, nehezen tudom felmérni, hogy az operán kívül mi zajlik, mire van igénye a színházszerető embereknek. A saját megítésem szerint az opera nem vált múzeumi műfajjává, hanem túlélte. Nem csupán Mozart és Verdi miatt, hiszen a kortárs operairódalomban is bőven tapasztaljuk, hogy igenis van folytatás. Néha egészen más dallamvilágokkal dolgoznak a mai kortárs operaszerzők, de szerintem rendkívüli produkciók születnek, amelyeknél nehéz éles határt húzni a musicalek, a popzene, vagy más műfajok között. Az opera fennmaradását szolgálja továbbá az is, ha egy több tagozatú színházban van a bemutató, hiszen ez már eleve

egyfajta elvárást támaszt az előadás felé mind a prózai, mind a dramaturgiai oldalról. Szerintem ez meghatározó tényező, hiszen a mondanivaló, az érthetőség és az aktualitás segít, hogy ez a műfaj képes legyen évtizedről évtizedre túlélni.

– Az operának tehát van miből merítkeznie. Te kiből töltkezel szakmailag?

– Gyermekként természetesen az édesapám, a nagyapám és az ő kollégáik, az akkori nagy színészek töltötték be a példaképek szerepét az életben. Később elkezdtem érdeklődni a filmek iránt, onnantól pedig az inspirációm olyan realista figurákból merítettem, mint Bogusław Linda vagy Daniel Olbrychski. Érdekes, hogy mindig inkább a színészekből, mintsem az énekesekből töltkeztem. Ha viszont a mostani színészióriások közül kellene választanom, egészen biztosan Kőszegi Ákost mondanám, akit megszámlálhatatlanszor láttam játszani, többek között a Hairben is, ahol édesapámmal felváltva alakították Bergert. Énekesek közül kiemelném Mario Del Monacót, valamint Franco Corellit. Nem olyan régen rájöttem, hogy a verista figurák sokkal közelebb állnak hozzám. Könnyebben azonosulok velük, mint egy belcantó hőssel. Egyszerűen, őket az életből vett szituációk, ezáltal sokkal inkább a jellemábrázolás, színházközeliség jellemzi.

– Egy művész számára fontosak a visszajelzések, még ha ennek megítélésében nem is egyformán gondolkoznak. Te hogy állsz ehhez a kérdéshez?

– Neves művészeket is láttam már azért elbizonytalanodni, mert semmilyen visszajelzést nem, vagy hosszú távon csak negatív kaptak. Utóbbival lehet bánni, csupán az a fontos, hogy tudjuk, kitől fogadjuk őket tanító jelleggel, és kitől rosszul indultaként. Ez tulajdonképpen egy csapatjáték: ha észrevesszük az em-

bereken, hogy tetszik nekik, amit csinálunk, az már egy pozitív visszajelzés. Ugyanakkor könnyű bele-sodródni a már-már ártó maximalizmusba a kritikák túlzott, válogatás nélküli befogadásával.

– Ezen olykor segíthet a hétköznapi napokból való kiszakadás is. Mit csinálsz, amikor időnként sikerül a polcra helyezni a színházat?

– Annak ellenére, hogy folyton játszanék és énekelnék, könnyedén el tudom foglalni magam a munkán kívül is. Rengeteg hobbim van, szeretem az életet és nagyon szeretem megélni a pillanatokat. Duna-parti házban élek a feleségemmel és a két fiammal, ahol nagyon szeretek a kertben tevékenykedni, de gyakran kényeztetem a családot főzéssel is. Imádom a vizet, a vízi sportokat, az utazást, a tengert. Egy éven át óceánjárón dolgoztam, amivel bejártuk az egész világot, azt nagyon szerettem. Ezen hobbik egy részét a nagyapámtól lestem el, ő 57 éves korában, a csúcson hagyta abba, amikor a szakma számára a legtöbb örömet okozta. Onnantól kezdve csak velünk foglalkozott és a számára kedves hobbiknak élt. Sosem unatkozott. Elképzelhető, hogy én is ilyen leszek, sőt, ilyen szeretnék lenni!

– Foglalkoztat már az operanéklés utáni jövő gondolata?

– Néha eszembe jut, hogy jó lehet prózai darabokban játszani, szabadon, pusztán a szöveg által behatárolva, éneklés nélkül. Ám a zene, amennyire megköt, annyira adhat is az élménynek, megformálásnak. Jogász biztosan nem lennék, bár ki tudja... Azt vallo, hogy éljünk a pillanatnak és tegyük mindent úgy, ahogy akkor éppen, a leginkább szeretnénk. Talán úgy döntök majd, hogy eladok mindent, veszek egy vitorlást és odaköltözünk a családdal. Bármi megtörténhet! Amikor majd eljön az ideje, biztosan tudni fogom a választ.

Morva Daniella

Vidám, életigenlő, lendületes musicalt láthattak a Jókai Színház nézői a Zorba, a görög bemutatóján. A Radó Denise Jászai Mari-díjas rendező által jegyzett előadásban két férfi találkozik a pireuszi kikötőben: Zorba, a görög (Katkó Ferenc remek alakításában) és Niko (Czitor Attila), a krétai gyökerekkel rendelkező, félig angol fiatal író. Zorba saját bevalása szerint a levesfőzéstől az ércbányászatig mindenhez ért, rögtön ki is nevezi magát főnökhelyettesnek. A szelíd, visszahúzódozó Niko talán fél is élni, Zorba szerint megveti az olyan szégyenteljes dolgokat, mint az evés, az ivás és a nők. „Túl erősen van bedugaszolva a szíved”, mondja róla Zorba. „Nem táncolsz? Hát akkor állj arrébb!” – hangzik el a szájából a két mondat, amely az egész darabot összefoglalja: a zene és a tánc csodája, a szirtaki ritmusa uralkodik két felvonáson keresztül a színpadon.

A kisváros, amelybe érkeznek, sokat vár tőlük. Már azon is versenyeznek, kinél szálljon meg a két idegen. Zorba a hervadásnak indult Hortense fogadóját választja. Nagy Erika alakítása igazi remekelés: revücsillag és diva az „édes tengernagné asszony, drága Bubulina”, azaz Hortense szerepében, de tud védtelen, szenvedő és bizakodó is lenni. Zorba meglátja benne a szépséget, és kettejük szerelme az asszonyt szépen vezeti ki az életből, hiszen a férfi meg tudja adni neki azt, amire egész eddigi életében hiába várt.

A férfiak alig várják a bánya újrainyitását, hiszen lenne valami munka számukra. Lukasz, a rendőrfőnök (Tege Antal) azt szeretné, hogy a két férfi valami értéket mutasson fel

Ne félj szabadnak lenni!

a helyiek számára. A rendőrfőnök zavargásoktól tart, ráadásul mindenki nyugtalan Melina, az özvegy (a gyönyörűen éneklő Liszi Melinda) döntésképtelensége miatt, aki Pavli ragaszkodása helyett végül Nikót választja. Gyöttrődéssel teli szerelmük lassan bontakozik ki, mégis ez a kapcsolat teszi az írot azzá az emberré, aki elhagyja Krétát, s aki végül megkéri Zorbát, tanítsa meg táncolni.

Ez a musical is példázta, hogy kisebb szerepekben is lehet emlékezetes alakítást nyújtani: Pavli szerepében Puskás Dániel nagyszerűen ad szerénadót az özvegynek, Bartus Botond játéka az együgyű Mimiko szerepében humorával sok komor helyzetet ellentétezt. Földesi Roxána karikagyakorlata le fogja nyugtázni a nézőket, ahogyan Sebestyén Csaba koreográfiája, a Viharsarok Táncszínház művészeinek sodró lendületű táncai is jókedvet varázsolnak a színpadra. A Rázga Áron vezényletével játszó zenekarról szokás szerint csak felsőfokban nyilatkozhatunk. Húros Annamária díszletét találmányosan használják fel: pireuszi hajókikötőként, kocsmaként, hegyoldalként, ingatag bányabejáratként egyaránt láthatjuk.

A Zorba, a görög tartalmas kapcsolódást jelent a nézők számára; teltházassal záruló premiere előrevetítette a sikert.

Szilágyiné Szabó Ágnes

Nagy Erika (Madame Hortense) és a tengernagyok

Zorba-színpadkép

Nagy Viktória kiállítása a Jókai Színházban

Nagy Viktória díszlet- és jelmeztervező kiállítását láthatja a közönség Békéscsabai Jókai Színház aulájában, melyet Seregi Zoltán Jászai Mari-díjas rendező, a teátrum direktora nyitott meg 2022. április 22-én.

Az alkotó a Magyar Képzőművészeti Egyetemen diplomázott látványtervezőként, 25 évesen debütált az Operaházban, azóta több mint kilencven előadás születésében mű-

ködött közre tervezőként, s az ország legrangosabb színpadain is láthatóak voltak munkái. Munkásságát a festői, expresszív látásmód és a műfaji sokszínűség jellemzi, fest, illusztrációkat készít, színházi plakátokat tervez. Alkotómunkáját számos elismeréssel jutalmazták, Magyar Teátrum-díjas, jelenleg a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa, valamint látványtervezést tanít a Metropolitan Egyetemen.

Nagy Viktória munkáit korábban a Tizenhárom almafa, a közelmúlt-

ban bemutatott Tihany tündér és Az ajtó előadások látványvilágában is megcsodálhatta a közönség. A most megnyíló kiállításon korábbi alkotásai mellett festmények, díszlet- és jelmeztervek is láthatók, valamint az erre az alkalomra kölcsönzött jelmezek is megcsodálhatók az Operaház Varázsfuvola és a Bánk bán előadásaiból.

A kiállítás a Jókai Színház előadásai előtt, 18 és 19 óra között szabadon látogatható előadásnapokon.

Nagy Viktória díszlet- és jelmeztervező, festő és Seregi Zoltán direktor

Szabó Lajos (Mátyás király) és Kiss Viktória (Edelpeck Borbála)

Királyom, Isten Áldjon!

Királyom, Isten Áldjon címmel mutatja be a Békéscsabai Jókai Színház Bartus Gyula színművész kétszemélyes darabját, amelyben nagy királyunk magánéletének fontos szakasza, a bécsi polgárlányhoz, Edelpeck Borbálához, egyetlen fiának anyjához fűződő viszonya elevenedik meg.

Az ősbemutató adósságot törleszt, hiszen Mátyás királyról sosem íródott hasonló darab. A valós alapon nyugvó, de fantázia szülte történet háttérben kirajzolódik a korabeli Magyarország és Európa története.

A darabban Szabó Lajos és Kiss Viktória látható majd a június 1-i premieren, a rendezője Merő Béla.

Interjú Szinetár Miklóssal

Szinetár Miklós: „Mindenkinek tudnia kell, hogy szerintem, hogy kell, de azt is, hogy talán lehet másképp is. Mindig legyenek hívei az „is”-nek, de soha ne a „csak”-nak. A legfontosabb dolog, hogy mindennek, ami jó és ami van, örülni kell.”

Két hét telt el a víg özvegy olvasópróbája óta. Két hete élvezhetjük újra Szinetár Miklós társaságát. Két hete folyamatosan megállítják a szolnokiak - kedvenc helyén - a Tiszaparton, és barátságos üdvözlők. Mindenki egy emberként örül annak, hogy itt van. Tudom, hogy a kilencvenedik születésnapja óta folyamatosan interjúkat kérnek tőle, ezért kicsit félve kérdezem, hogy tudna-e időt szánni rám két próba között. „Természetesen, igen!”, hangzik a válasz.

Abban maradtunk, hogy a vasútállomáson találkoztunk, ugyanis a Tanár úr most vonattal jött. Abban bízom, hogy segíthetek vinni a csomagjait, ezért kísérelök a peronra, de ahogy megérkezik a vonat, csak úgy „lepattan” róla, amit bámulattal figyelek. Hamar rájövök, hogy nincs szükség a segítségemre, de legalább addig is beszélgethetünk míg elcsúszunk az autóból. Szívom magamba minden mondatát, amikben benne van kilencven év bölcsessége. De nemcsak ő beszél, érdeklődik is. Őszintén kíváncsi rám. Türelemmel hallgat. Manapság ez ritka tulajdonság. Talán pont emiatt hagyott mály nyomot bennem már az első találkozásunk 2014-ben, amikor a Cseresznyés kert rendezte Szolnokon. Figyel. Jelen van. Arra, akivel együtt van, akkor és ott.

– A Tanár úrral készült interjúk többsége ott kezdődik, amikor 12 évesen a légoltalmi pincében ült a második világháború kitörésekor. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy telt az első 12 év? Mire emlékszik a háború előtti időkből?

– Az első tizenkét évből nagyon kevésre emlékszem. Hét-nyolc éves koromtól vannak igazán emlékeim. Talán két történet jut eszembe korábbról. Az egyik, amikor még a Baross utcában laktunk és felébredtünk éjszaka, mert hangyák öntötték el a lakásunkat, a másik, mikor zokogtam, mert meghalt egy galamb. Az elemi iskolából már több emlékem van. A Röck Szilárd utcába jártam, ahova be kellett érnem reggel nyolcra és délutánig úgy kellett ülnünk a padban, hogy a bal kezünket a hátunk mögé tettük, a jobb kezünk mutatóujját pedig a szánk elé emeltük, és csak akkor vehettük el onnan, ha jelentkeztünk. Na erre például nagyon emlékszem.

– Miért kellett ezt csinálni?

– Csend. Rend. Fegyelem. A régi iskolarendszer, amit sokan viszaszássáznak, mondjuk úgy, hogy rémes volt. Aztán második elemista korunkban - erre tisztán emlékszem -, le kellett mennünk a körútra, ahol mindnyájan kaptunk egy kis olasz papírszálót, mert Budapestre látogatott Galeazzo Ciano gróf, Mussolini veje és külügyminisztere, akit később Mussolini agyon lövett, ahogy ezekben az időkben ment. Ciano

gróf végig hajtatott az autójával a körúton és nekünk gyerekeknek azt kellett kiabálnunk, hogy *Duce-pace*. A *Duce* volt Mussolini, a vezér, a *pace* pedig azt jelenti, hogy béke. Tehát Mussolini a béke. Visszatekintve arra emlékszem nagyon, hogy a Ciano gróf egy amolyan igazi operett bonviván volt, egy gyönyörű ember. Ilyen apró emlékeim vannak, de az igazán a tudatos életem 11 éves korom körül kezdődött amikor már elmúltak a régi szép békeidők.

– Az köztudott, hogy elváltak a szülei...

– Igen, engem édesanyám és a testvérei neveltek, de édesapámmal is kivételesen jó volt a kapcsolat. Később lett egy új felesége, ő is meg a családja is rendkívül rendes emberek voltak. Apám felesége is úgy kezelt, mint a sajátját. Tulajdonképpen, hol hazamentem anyámhoz, hol hazamentem a Klári nénihez, akinek nem lehetett saját gyermeke, talán ezért is volt, hogy engem a sajátjaként szeretett.

– Több neves férfi művész ember van, akiket szinte „csak” nők neveltek. Valamiért mintha ők érzékenyebbek lennének a művészetekre? Van ebben valami?

– Lehet, hogy igen. Engem a három nővér nevelt, mindig együtt laktunk. Anyám egyik testvére Vera, aki eredetileg Johanna volt. Akkoriban mindenki felvett valami nevet, ami nem a sajátja volt, ez jellemző volt a korra. A Veruska egy gyönyörű nő volt, olyannyira, hogy egyszer egy festő könyörgött neki, hogy hadd festhesse le. A festmény ma is ott van a szobám falán. A másik testvér, a pici húg pedig Dórika volt. Róla neveztem el később a lányomat. Vele is imádtuk egymást. Igazság szerint a három nő, mind az anyám volt.

– Elmesélte valahol, hogy Verának a férje operaénekes akart lenni, de súlyos lámpaláza volt, viszont Önnek énekelt otthon. Ez 10 évesen eldöntötte a sorsát, amikor a Faustból már kívülről tudta Valentin imáját?

– Ez így igaz. Annyira tudtam, hogy mindig azt énekeltem, hogy „*Most, midőn eltávoztam...*” és mikor először voltam az operában, s ott azt énekeltek, hogy „*véres harcok hajnalán...*”, akkor fel voltam háborodva, hogy mit énekelnek ezek.

– És akkor eljött a pillanat, amikor 12 évesen a légoltalmi pincében azon járt az agya, hogy fél évvel azelőtt az volt a legnagyobb problémája, hogy hányast fog kapni latinból, majd egy nappal később leborotvált egy 30 méterrel arrébb álló épületet az Izabella utcában egy bomba. Akkor azt mondta magában, hogy innenől minden csak ajándék. Ezeket a traumákat egy életen át cipeli az ember, vagy az évtizedekkel fakulnak az emlékek? Álmodik például bombázással, meneküléssel vagy halottakkal?

– Nem, nem álmodom. Talán annyi maradt meg, hogy ugyan engem nagyon toleráns embernek

tartanak, aki sok mindent megért, mindenkivel megtalálja a közös hangot, mindig megvizsgálja a másik nézőpontot, viszont van egy helyzet, amikor elhagy az összes toleranciám: amikor valaki fasiszta. Olyankor elhagy a megértésem. Ez most is így történt, az orosz-ukrán konfliktus kitörésekor. Én az oroszokat nagyon szeretem. Nagyon sokat dolgoztam ott. Plusz a Krím-félsziget körüli eseményekkor azt mondtam, hogy az oroszoknak valamelyest mégiscsak igazuk van. A Krím-félsziget egy lakatlan félsziget volt, amit Nagy Katalin csatolt Oroszországhoz, mint egy alig lakott földet, amit azután oroszok laktak, olyannyira, hogy Szvasztopol lakosságának 80%-a ma is orosz. Ezt egyszer egy fogadáson a Hruscsov részegen odaadta Ukrajnának. Ez történelmi tény. Meg amit az ukránok csinálnak az orosz ajkú lakossággal és a magyar lakossággal az a legnagyobb disznóság. Tény az is, hogy a mai napig nem számoltak el a második világháborúban végzett rendkívül sok aljasságukkal. Mondtam én, kijelentve azt is, hogy én az oroszokkal jobban szimpatizálok. Egészen addig, amíg meg nem támadták Ukrajnát. Onnantól kezdve semmiben nincs igazuk. Amikor ártatlan embereket látok, akiknek az egész életüket lerombolják, rosszabb esetben el is veszik, akkor azonnal a saját sorsomat érzem, akinek kiirtották a nagyszüleit, akit elvittek a téglagyárba. Engem, akinek semmi közöm nem volt az egészhez. Ugyanis ennyi a lényeg. Életét vesztí egy csomó ember, akiknek semmihez semmi köze. Ilyen értelemben igen mély nyomokat hagyott bennem a háború. És olyan értelemben is, hogy mivel én háborús gyerek vagyok, hogy ha bármilyen - akár gyomorforgató - helyzettel találok szembe magam, akkor mindig hozzáteszem a végén, hogy „...*de nem lönek!*” Innentől kezdve a többi már babazsúr.

– A háború ideje alatt, egy percig sem fordult meg az szülei fejében, hogy meneküljenek?

– Ez akkor nem jutott senkinek az eszébe. Engedelmes emberek voltunk. Ahhoz voltunk szokva.

– Mikor folytatódott tovább az élet? Mikor kezdődött újra az iskola?

– 1945 őszén. Abból az időből arra emlékszem, hogy kaptam apámtól - aki akkoriban kommunista volt - egy József Attila verses kötetet, amit imádtam. Elkezdtem az osztályban szavalni, a magyar tanárom viszont kikérte magának, hogy ennek az anarchista bűnözőnek a verseit olvassom.

– A szüleinek sikerült „újrakezdeni” az életüket a rombolás után?

– Édesanyám abból tartott el minket, hogy ő és a húga Dórika, a Rákóczi úti csarnokban árultak tejfölt, túró, tojást. Minden hajnalban kimentek a Kispesti nagypiacra, onnan villamoson behozták az árut a fűtetlen csarnokba, és akkoriban bizony hihetetlen hideg telek voltak. Abból éltünk. Nagyon szegények voltunk, de nem csak mi, apám is. Ő már akkor paraszolvenca ellenes

volt. Tömélen mennyiségű ingyen beteget látott el. Kommunistaaként a János kórház igazgatója is volt, ami rengeteg munkával járt, viszont nagyon kevés fizetéssel.

– Majd a tizennegyedik születésnapjára megkapta édesapjától az első opera jegyet. Onnantól a főiskoláig mindennap az operában volt és minden alkalommal osztályozta a karmestereket és az énekeseket.

– Ez pontosan így történt. Mindennap ott voltam, vasárnap kétszer. Harmadik emelet, második sor, ötös szék, bal oldal. Egész életemben volt bennem egy olyan bürokratikus hajlam, hogy összefoglaljam, leírom a dolgokat. Talán ez valami vágy a maradandóságra. Nagyon szerettem mindíg, mindent megszerezni és ott is úgy éreztem, hogy ezt nekem a helyére kell tenni, le kell osztályozni. Sőt, szöveges véleményezést is írtam. Fricsay Ferencről, aki egy kiváló karmester volt, például azt írtam, hogy „*rossz, katona karmester*”. Tehát írtam egy csomó hülyeséget is. (nevet) Volt viszont egy nagyon érdekes mondat az egyik darabról, ami úgy szólt, hogy „*rendezősdí, ahelyett, hogy énekelnének.*” Akkor még azt sem tudtam, mi az, hogy rendező.

– A legtöbb anekdota értelemszerűen arról szól, amikor Ön tanított a Színművészetin, hiszen az ötvenegy évig tartott, de milyen évek voltak azok, amikor Önt tanították? Milyen volt a Színművészeti 1949-52 között?

– Nagyon fura helyzetem volt. Ahogy már említettem, a gimnáziumban én voltam maga a bolshevik rém, aki József Attilát tanított és lázadt. Majd bekerültem a Színművészetire és én lettem a jobboldali kispolgár, akit üldözni kell. Majdnem kirúgtak, annyira volt az örült szerencsém, hogy a rendszernek az volt a természete, hogy meghívott a főiskolára párton kívüli nagy neveket tanítani. Ilyen meghívott volt egyszer Oláh Gusztáv, aki akkor az Opera főrendezője volt, és aki nagy nemzetközi tekintélynek örvendett. Oláh Gusztáv felfigyelt rám és azt mondta, hogy ez egy tehetséges fiú. Innentől kezdve nem mertek bántani. Később ő volt, aki ösztöndíjként elvitt az Operába. Így történt, hogy az első két évben a kirúgás veszélye fenyegetett, a főiskola végére pedig kitüntetéses diplomát kaptam.

– 21 évesen már lediplomázott és elkezdett tanítani az főiskolán és az Operettszínházban rendezni. Ez magától értetődő volt?

– Tizenkilenc évesen lettem ösztöndíjas. Négyen voltunk a Magyar Állami Operaház történetének első ösztöndíjasai. Melis György, Házy Erzsébet, Gáncs Edit és én. Az Oláh mellett voltam segédrendező, aki rám bízta, hogy az Aidába állítsam be a harmadik szereposztást. Annyit mondott összesen, hogy „*Figyeljen oda, egy nagyon jó fiatal énekes van ott!*”. Úgy hívták, hogy Simándy József. Ott haverkodtunk össze a Simándyval egy életre.

Huszonegy évesen még csak tanársegéd voltam a főiskolán Nádasdy

Szinetár Miklós (Budapest, 1932. február 8.) Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színházi, opera-, tévé- és filmrendező, forgatókönyvíró, érdemes és kiváló művész. A Magyar Állami Operaház korábbi főigazgatója, a Magyar Televízió egykori elnökhelyettese.

Huzella Elek irányítása alatt komponálni tanult, valamint énektanulmányokat folytatott Sallai József vezetésével. 1949–1952 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola színházrendező szakán tanult. 1953–1960 között a Budapesti Operettszínház rendezője, majd főrendezője, 1953–2004 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára volt. 1960–1962 között a budapesti Petőfi Színház művészeti vezetője. 1962–1971 között az MTV főrendezője, 1971–1974 között művészeti vezetője, 1974–1979 között művészeti igazgatója, 1979–1986 között elnökhelyettese, 1986–1990 között főrendezője.

1987–1990 között a Nemzeti Színház felépítésének kormánybiztosa. 1993–1996 között a Fővárosi Operettszínház igazgatója, 1996–2001 között, valamint 2002–2005 között az Operaház főigazgatója. 2000 óta az Operaház örökös tagja. 2003 óta a Kossuth-díj és a Széchenyi-díj Bizottságának tagja. 2004 óta professor emeritus. 2005 óta a Magyar Televízió főmunkatársa. 2007 óta a Tévés Művészek Társaságának elnöke.

Kálmán mellett. Önállóan tanítani huszonhárom évesen kezdtem.

– Ez szerencse, sorsszerűség, vagy már akkor hatalmas tudása volt?

– Szerencse. Az életemet köszönhetem Barna Dénesnek, aki megmentett '44-ben. Az életemet köszönhetem a szomszéd nyugalmazott iskolaigazgatónak is, aki beprotezsált a Madách Gimnáziumba, aztán Oláh Gusztávnak, majd pedig Major Tamásnak, aki megmentett, amikor feljelentettek, hogy pamfletet csinálók Gábor Miklós Sztálin alakításából. Akkor a fegyelmi bizottság azt javasolta, hogy tiltsanak ki az ország összes főiskolájáról, mire Major azt mondta, hogy ripacszkodását nem lehet senkit kirúgni. Végül pedig az életemet köszönhetem Nádasdy Kálmánnak, aki rendezéseket adott az Operában. Ezért szoktam azt mondani, hogy én a szerencse gyermeke vagyok.

– Ekkortájt már feladta a karmesteri karrier lehetőségét?

– Egyszer azt nyilatkoztam valahol, hogy az lenne számomra a legcsodásabb születésnap ajándék, ha eldírálhatnám a Nürnbergi mesterdalnok nyitányát. Most, a 90. születésnapomon felajánlotta ezt Ókovács Szilveszter. Csakhogy ez a nyilatkozat nyolc évvel azelőtt volt, és ma már sajnos nem tudnám eldírálgni, fizikailag nem bírnám. Az viszont tény, hogy az opera rendezéseimnek a 60-70%-a zenei elemzés, amit folyamatosan magyarázok az énekeseknek is, kvázi karmesterként. Emiatt sokszor volt konfliktusom is karmesterekkel, főleg Mozart ügyben. (nevet) Ugyanis nagyképűen azt hiszem, hogy én Mozartot nagyon értem és utálom, amikor a karmesterek amolyan „*ó, csak ízlésesen!*” dirigálják.

– Ilyenkor ők nem sértődtek meg?

– Jaj, dehogynem, nagyon. Volt amelyik kirohant és otthagya a zenekari próbát, hogy ezt kikéri magának. De végül mindig visszajöttek.

– Alig ért véget a második világháború, Tanár úr pedig éppen a Mánás Miskát rendezte 1956 őszén. Október 25-én lett volna a bemutató, október 23-án pedig a főpróba, ahol el kellett volna, hogy dörrenjen egy lövés a harmadik felvonásban... Hogy is volt ez?

– Az '56-os eseményekről én nagyon keveset tudtam eleinte, mert nyakig voltam a Mánás Miska rendezésében. Valóban október 23-án volt a közönség nélküli főpróba, ahol volt egy tradicionális hülye ötlet... miszerint Pixi gróf vállán elsül egy puska és a műszakiak fentről ledobnak egy libát a színpadra. Történik mindez a harmadik felvonásban. Ehhez képest a második felvonásban ok nélkül elhangzik a lövés, a műszaki pedig ledobja a libát, mire én megállítom a próbát és hívom az ügyelőt, hogy „meg vagy örülve?” „Minek lösz?” Mire jött a válasz, hogy nem én lőttem, az utcán lőttek. Ugyanakkor 1956-ról nagyon felemás élményeim vannak, ugyanis bedurrant a fogam és 25-én elmentem a szomszéd utcában lévő öreg fogorvoshoz, aki anynyira ideges volt a kinti események miatt, hogy remegett a keze és letörte a fogam, ami után hatalmasra nőtt a fejem. Így történt, hogy november végéig szinte csak a fogammal voltam elfoglalva.

– Még mindig szemtelenül fiatal volt, amikor Dajka Margitot rendezte, aki mindig azt mondta mindenre, amit kért tőle, hogy „ezt nem érzem...” Majd Ön oda ment hozzá és azt mondta, hogy „Tanulja meg végre a szöveget és akkor érezni fogja!”

– A Dajkát én nagyon szerettem és ezután az eset után egy életen át jóban voltunk, viszont azt nagyon utáltam, amikor egy színész úgy sztár, hogy amikor róla beszélnek, akkor leveszik a hangerőt. A Dajka Margitot mindig is egy mítosz lengte körül. Ugyanakkor könnyű volt a helyzetem, mert én akkor egy vendég voltam abban a színházban. Nem volt nagy tétje a dolognak.

– Egy bájos történet volt az is, amikor be kellett ugrania egy előadásba Latabár partnereként, és megkérte, hogy hadd mondjon az előadásban egy poént, mire ő felment az igazgatóhoz azzal, hogy: „Ez az ember rendez minket?” Ezekhez bátorság kell, netán vakmerőség, vagy csak színtiszta őszinteség?

– A Latabár úgy egy tudatlanság volt részemről. Fogalmam sem volt, hogy nem szabad ilyet kérni. Azt hittem, hogy az egy természetes dolog, hogy kitalálok egy viccet és a Latabár Kálmán engem fog kérdezni, amire elmondhatom a poénomat. Akkor még nem tudtam azt sem, hogy az operettnek voltak íratlan törvényei, mint például, hogy egy sztár előtt nem lehet átmenni a színpadon. Csak mögöttem. Na most az operettben, amikor én ezt már nagyon untam, akkor csináltattam egy táblát, amire egy bokor volt festve, tehát a néző nem látta, hogy mi az, csak a

színészek. A következő volt ráírva: „Mindenki, mindenki előtt átmehet!”

– Talán az Ön szájából a leghitelesebb mondat, több mint 40 év vezetés után, hogy egy vezető mindig tartsa éber a jelentéktelenség tudatát... Ezt azután mondta, hogy Cannes-ban, a Hotel Majestic után, másnap, egy bécsi fürdőkádban aludt egy matracon, mint a Magyar Televízió elnökhelyettese. Mit takar pontosan az, ha egy vezetőnek jelentéktelenség tudata van?

– Mondok akkor még egy példát. Filmrendező növendékem jött el hozzám, amikor készült egy vizsgára. Épp akkor tárgyalt a gyártással és azt kérdezte tőlem, hogy mi a véleményem arról, hogy hány nap forgatással tervezzen. Olvasgattam, majd annyit mondtam, hogy „Ez így szerintem három nap, de ha a rendezőt is eljártassa, akkor öt.” Tehát nem kell túl nagy jelentőséget tulajdonítanunk saját magunknak, mert aki nincs tisztában azzal, hogy ma fent, holnap lent, az csak hülyeségeket csinálhat. A másik, ami még fontosabb, és azt hiszem, hogy nekem talán ezért sikerült negyvenhárom évig vezetni, mert mindig azt mondtam magamnak és másoknak is, hogy „én teszem a szívességet és nem nekem teszik”. Legfeljebb holnap felállok. Semmi baj. Amikor a Gyurcsány-kormány alatt elvették az Opera költségvetésének negyven százalékát, akkor egy hét alatt felálltam és azt mondtam, hogy „Viszontlátásra!”. A lényegét összefoglalva, én minden vezetői állásommal úgy voltam, hogy számomra csak „happy end” létezik. Az egyik az, hogy itt maradok és megcsinálom, a másik pedig az, hogy megszabadulok tőle. Mindig abból indultam ki, hogy tudok venni parizert, meg zsemlét. Ha van pénzem és tudok utazni, annak nagyon örülök, de ha nincs, akkor sincs probléma. A másik fontos dolog, hogy szeretem, ha a körülöttem lévő emberek boldogok. Egyszer azt mondta egy utánam következő vezető engem kritizálva, hogy az Operaház nem vendéglő, hogy mindenki jól érezze magát. Én viszont állítom, hogy igenis cél, hogy az emberek a lehetőségekhez képest jól érezzék magukat a munkahelyükön, mert akkor teljesíteni is jobban fognak. Emellett pedig soha senkinek nem ártottam, és akinek tudtam segítenem, de őszintén szólva azt színtiszta önzésből tettem, mert az nekem is jó volt.

– Legendásan elhíresült mondata az is, hogy Ön azt szereti, ami „is-is”, és ki nem állhatja azt, ami „csak”.

– Vannak kivételek, de többségében „is-is”. Néha van olyan is, hogy „csak”, de ritkán. Az egyik oldalon azt mondják, hogy „füre lépni tilos!” A másik oldalon azt mondják, hogy „füre lépni kötelező!” Én azt képviselem, hogy „füre lépni szabad!”.

– Ez a pályázatokról szóló 3 kötetében számomra úgy jelenik meg, hogy ott Ön ismét nem ki nyilatkoztat - pedig megtehetné, hanem tulajdonképpen vitatkozik saját magával. Ami azt jelenti, hogy itt is 2 oldalról vizsgálja meg a dolgokat. János, a 40 éves igazgató jelölt és Ön. János a fiatalkori önmaga, vagy az összes vezetni vágyó fiatal János?

– Magammal beszélgetek ezekben a könyvekben. Hiszen a fiatalkori Szinetár Miklós „is” bennem van, csak bennem van már az öreg „is”.

– Van a Tanár úrban félelem az elmúlástól?

– Időnként hiszek a szellemekben. A saját halottaim szellemében. Ez még olyan banális helyzetekben is működik, amikor például nem találok parkolóhelyet. Fohászodom gyorsan egyet a szeretett halottamhoz és lesz parkolóhely. A halál utáni dolgokról pedig mindig azt volt a leghatározottabb véleményem, hogy fogalmam sincs. Másrészt azt is kikérem magamnak, hogy utána nincs semmi. Úgy szoktam fogalmazni, hogy nagy érdeklődéssel várom. Azt nagyon fontos tulajdonságomnak tartom, hogy egyre több dologról merem kimondani, hogy „nem tudom.” Nincs annál rémesebb, amikor az öregek mindent tudnak. Annál csak az a rémesebb, amikor mindent jobban tudnak.

– Bezzeg az én időmben?

– Jó, hát ilyen velem is van. Sok mindent visszasírok. Például az egykori Magyar Televíziót visszasírom. Ilyen mindenkivel van. Azt tanultuk latinból mikor gyerek voltam: „Kezdetben vala az Aranykor”. Már akkor visszasírták. Ez az emberi élet velejárója. Ilyenkor kell az önkontroll, tudomásul kell venni, hogy minden változik. Amit viszont kifejezetten sajnálok, hogy elmúltak a nagy egyéniségek. Bessenyei, Sinkovics, de akár, ha nagyban nézzük, de Gaille, Churchill...

– Milyen emlékek jutnak eszébe Szolnokról?

– Nekem három vidéki városom van, ahol mindig otthon érzem magam. Szeged, ahol 20 évet töltöttem a Szabadtéri Játékokon, Veszprém, ahol 20 évig csináltam a Veszprémi Tévétalközlőt és négyet rendeztem, és Szolnok, ahol ez a negyedik rendezésem. Nagyon szeretem ezt a várost és nagyon jól érzem magam. A Tisza-part a szívem csücske, nagyon jók a vendéglők és ami a legfontosabb, hogy kedvesek az emberek. Hiú vagyok és örülök, hogy megszólítanak az utcán és elmondják, hogy milyen jó, hogy itt vagyok.

– Mit jelentett Tanár úrnak A víg özvegy, amikor először rendezte és mit jelent most?

– Az az igazság, hogy amikor először rendeztem, akkor a történet egyáltalán nem ismertem. A dolog úgy kezdődött, hogy az operettet, mint műfajt én vittem ki először Japánba. Tárgyaltam az impresszárióval, akinek ajánlottam a Csárdáskirálynőt. Na most a japánoknál van egy nagyon furcsa szokás. Ők csak olyan darabokat hajlandóak megvenni, amit tanítanak az iskolában, mert arra tudják a jegyeket eladni. A Csárdáskirálynőt nem tanítják, A víg özvegyet viszont igen. Tehát bármennyire is furcsa, ők ajánlották nekem. Elkezdtem foglalkozni a darabbal és megdöbbentem, hogy mennyire rendhagyó és mennyire jó. Azért egészen különleges, mert a konfliktus egy egészen apró dolog körül zajlik, mint például egy legyező. Ez az utolsó igazi „békeidejű” darab, ami az első perctől az utolsóig igazán optimista. Egy kicsattanó „carpe diem”,

aminek egyetlen nagy fordulat van a végén. Továbbá csodálatos a zene és a zenén belüli helyzetek. Így alakult, hogy nagyon megszerettem ezt a művet, amit először Japánban mutattunk be 1996-ban és amit több, mint kétszázszor játszottunk az ezután következő négy évben Japán összes nagyvárosában. Aztán következett Frankfurt, München és Szentpétervár, ahol 2006-ban rendeztem, és ahol tíz évig játszották, végül pedig Kazahsztánba is meghívtak, hogy rendezzem meg A víg özvegyet. Érthető tehát, hogy egészen hozzám nőtt ez az előadás és amikor felhívott a Botond (*Barabás Botond, a Szigligeti Színház igazgatója - szerk.*), hogy szeretné, hogy nála rendezzek, akkor mivel őt is és Szolnokot is nagyon szeretem, elvállaltam. Viszont éreztem, hogy fizikailag én már vadonatúj vagyok, nem tudok vállalni, de rendkívül boldog vagyok, hogy a szolnoki közönséghez is „házhöz” jöhet ez a remek darab.

– Mit gondolt a Társulatról?

– Nagyon jó a Társulat és ezt komolyan mondom. Ez egy szuper csapat. Tulajdonképpen majdnem, hogy látatlanban vállaltam el a felkérést, hiszen nem ismertem a jelenlegi társulatot, kivéve azokat, akikkel dolgoztam a Cseresznyés kert alatt. Azt az előadást is nagyon-nagyon szerettem, és rendkívül büszke vagyok rá a mai napig. A denevérben pedig megismertem Lőrincz Jucit, akit nagyon kedvelek. Ő egy rendkívüli személyiség, ami nagyon fontos, hiszen A víg özvegyet nem lehet eljátszani, ha nincs a közepében egy jelentős személyiség. Buch Tibi pedig a növendékem volt, ő is nagy kedvencem, és még hat növendékem szerepel a darabban: Kertész Marcela, Lugosi Claudia és négy mostani zeneakadémista is. Így már az olvasópróbán tudtam, hogy ez egy csodálatos folyamat lesz.

– Sokszor elmesélte, hogy Dóritól 40 éves koráig évente megkérdezte, hogy nem akar-e inkább ügyvéd lenni... Az unokáit is próbálja terelgetni?

– Igen is, meg nem is. A lány unokámnak, aki tizennégy éves múlt, rendkívüli képzőművészeti adottságai vannak, viszont annyira nem érdekli, mint a színészet és a tánc. A nagyobb unokám, Marci egy hihetetlenül értelmes fiú, aki mindennel foglalkozik. Vannak saját találmányai, feltalált például egy kenőcsöt, ami reumára és minden egyébre jó, most azzal foglalkozik, de közben kertészkedik, természetet jár, sportol. Ő már az a generáció, akire azt lehet mondani, hogy minden nap más a foglalkozása, de amit épp csinál, ahhoz nagyon ragaszkodik és komolyan veszi, viszont roppant könnyen vált. Én szerettem volna őt a televíziózás felé terelgetni - mint volt tévés -, mert ahhoz szerintem remek adottságai vannak, de ez már egy másik korosztály, akinek meggyőződése, hogy a televízió halott és aki a televíziózással foglalkozik, az olyan, mint aki parókat árul a tizenkilencedik században.

– Tanár úrnak mi a véleménye erről? Tényleg nincs a televízióknak jövője?

– Nekem az a véleményem, hogy a színházról és a filmről is azt mondták, hogy meghal és egyik sem halt

meg. A TV sem fog meghalni, lesz jövője, csak ki kell találni ügyesen, hogy hogyan legyen vonzó.

– Mit gondol, mi a legfontosabb dolog, amit örökösen hagy majd magából a gyermekeinek, unokáinak és a mai fiataloknak?

– Az egyik könyvem címe: *Így kell ezt...* vagy másképpen! Mindenkinek tudnia kell, hogy szerinte, hogy kell, de azt is, hogy talán lehet másképp is. Mindig legyenek hívei az „is”-nek, de soha ne a „csak”-nak. A legfontosabb dolog, hogy mindennek, ami jó és ami van, örülni kell. A legnagyobb baj pedig az, amikor valakiben nincs meg az öröme való készség. Amikor valaki nem tud örülni egy finom levesnek, amit megevett, vagy a tavaszi napsütésnek a tél után, azt megette a fene. Ami még fontos tanácsom: Az ember mindenfélét szeressen, de semminek ne legyen a rabja. Ez nagyon fontos. Én például nem cigarettáztam soha, de gyakran szivaroztam. Amikor egy héten egyszer megkívántam, akkor elszívtam, de ha holnapról nem lehetne, akkor nem lehet. A legfontosabb, hogy az ember semmihez ne ragaszkodjon végtelenségig. Az előző két feleségemet nagyon szerettem. Ma is elvinném őket... és el is válnék tőlük.

– A harmadik szerelem viszont úgy fest, hogy örökké tart...

– A „csak” szerelmi házasságokban nem hiszek. A szerelem az három-négy év és utána sokakat csak a kényszer tartja össze. Én a valódi kapcsolatoknak vagyok a híve, ami manapság nem könnyű, kiváltképp a nőknek. Van két nagyon határozott tábor, akikkel egyáltalán nem értek egyet. Az egyik azt mondja, hogy a nő legyen emancipált, dolgozzon, követelje meg, hogy a férje is mosogasson, pelenkázzon, és teljes egyenjogúság legyen. A másik: a nő legyen csak otthon és nevelje a gyerekeket. Erről az a véleményem, hogy mindkettő járható út, csak az egyik nőnek ez kell, a másiknak pedig az. Meg kellene hagyni a választás jogát. Ha akar, akkor éljen csak a családjának, ha pedig csak dolgozni akar, akkor csak dolgozzon, de egyik se legyen kényszer. Ahogy fentebb mondtam: „Füre lépni szabad!”. Az én feleségem például csodálatos színésznő, de közben isteni főz a másik kezével, kertészkedik, vigyáz az unokáira, vagy előadása van. Mert ő ezt mind szereti és én csodálom emiatt, de ott van például Molnár Piroska, aki szintén zseniális színésznő, viszont ő úgy döntött, hogy csak a hivatásának él. Ez is rendben van. Nem szeretem, amikor a társadalom ordítva erőszakoskodik. Nem csak a nőkkel, senkivel.

– A színház és az opera melletti nagy szerelme az utazás. Van olyan hely, ahol még nem járt, de nagy álma?

– A legfőbb hobbim az utazás, az úszás és a torna mellett. Balin még nem jártam és oda nagyon szívesen elmennék, talán el is fogok. Ahova még vágynék, de már nem fogok eljutni, az Argentína és Chile. Ma már inkább csak olyan helyre vágyom, ahol jó az idő, jó a tenger, lehet pihenni. Sokszor volt olyan életemben, hogy bementem a tengerbe, ami finom meleg volt, közben isteni volt a levegő, és azt énekeltem a vízbe merülve A Turandotból: „La vita e così bella”. Az élet ilyen szép.

Szerelem, hit és édenkeresés:

premier a Zenthe Ferenc Színházban

Nem mindennapi premier, nem mindennapi előadás és csodálatos közönség jellemezte a Salgótarján Színházért Egyesület és a Zenthe Ferenc Színház áprilisi premierelőadását, a Káin és Ábel. A salgótarjáni teátrum számára hatalmas megtiszteltetést jelentett, hogy a rendező Kis Domonkos Márk invitálására a premieren részt vett Sebők Klára színművésznő is, aki Arabellát személyesítette meg a Káin és Ábel 1978-as kolozsvári ősbemutatóján. Sütő András mítosz-átköltésének cselekménye ebben a különleges produkcióban már-már fojtó, posztapokaliptikus légkörben zajlik, ahol Káin és Ábel, a bibliai testvérpár között egy titokzatos nő, Arabella fokozza a már meglévő konfliktust... A Káin és Ábel egy tökéletesen megkomponált előadás

a szerelemről, az érzésekről, a hitről és az édenkeresésről, lebilincselő alakításokkal és ámulatba ejtő koreográfiával fűszerezve. Az öt szereplő – Házi Anita, Hege Veronika, Máté Krisztián, Kecskés Alexis és Móczár Bence – kiváló munkát végzett mind a nehéz nyelvezetű szöveg hiteles átadásában, mind a koreográfiában: a darab szereplői a látványos díszletben mindig mozgásban vannak és olykor veszélyes szituációkban kell helyt állniuk. Az előadást egyedi, modern fény-és hanghatások, szerelem, indulatok és erotika jellemzi, ezért a produkció tizennégy éven aluliak számára nem ajánlott. A Zenthe Ferenc Színház a színjátékot áprilisban és májusban is további 2-2 alkalommal nagy sikerrel játszotta a teátrum kamaratermében.

Kirepült az Énekesmadár

Bemutatták a Zenthe Ferenc Színházról készült kötetet

A Teátrum Kávéház nagy sikerű programján debütált április végén a Színház született: A Vadgalambtól az Énekesmadárig című, a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház első kilenc évadát bemutató könyv. Az est azonban több lett, mint egy egyszerű könyvbemutató: a jelenlévők nosztalgikus, felhőtlen és könnyed beszélgetéseknek lehettek tanúi a KultPONT Kamarateremben, ahol Simon Lajos színházigazgató először a kötet szerzőit, dr. Csongrády Bélát és Andó Ákost kérdezte a munkafolyamatról és az előzményekről. A dalokkal és LED-vizuállal tarkított

könyvbemutató igazi színházi show-ként szippantotta be a közönséget, ahol az alapító tagok mellett több, a salgótarjáni színjátszáshoz és a salgótarjáni teátrumhoz köthető vendég is megszólalt. A Teátrum Kávéház rendhagyó programjáról a Színház felvétel készített, amit bárki megtekinthet a Zenthe Ferenc Színház hivatalos YouTube csatornáján. A Színház született - A Vadgalambtól az Énekesmadárig című könyv a salgótarjáni Városi Jegyirodában megvásárolható és minden színházkedvelőnek izgalmas, érdekes, tanulságokkal teli olvasmányélményt ígér.

Százkét éve született

Zenthe Ferenc

– 10 éves a Zenthe Ferenc Színház

Születésének évfordulója alkalmából emlékezett névadójára, a Nemzet Színészére, Nógrád megye és Salgótarján díszpolgárjára a Zenthe Ferenc Színház április 22-én és 24-én. A Farkasréti temetőben Zenthe Ferenc sírjánál Simon Lajos színházigazgató, Cene Katalin gazdasági igazgató és Andó Ákos üzletszervezési vezető helyezte el a Színház koszorúját. A salgótarjáni teátrum tizedik évfordulóját Salgóban ünnepelte:

Zenthe Ferenc mellszobránál beszédet mondott dr. Dániel Zoltán alpolgármester és Simon Lajos igazgató, a műsort pedig a Zenthe művészei adták: P. Kerner Edit és Sándor Zoltán alapító tagok verssel, Simon Kata pedig operett-előadással tette emlékeztetéssé a koszorúzási ünnepséget. Az emléknapi színházi produkcióval zárult: a Geocsodák Házában a bujádi Rigófészek Társulat adta elő Molière Kényeskedők című szatirját.

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: Fekete Péter – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrássy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: Józsa Mihály – Szerkesztő: Kovács Attila – Korrektor: Nyerges Tünde – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: Aradszki Zoltán – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: Lengyel Tibor, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: design@logodepo.hu, DTP: Peidl Péter – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT, 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: Szabó Ferenc – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

